

ΑΙΤΗΣΗ – ΑΝΑΦΟΡΑ – ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Του Τόλη Παπαγεωργίου
Δημοτικού Συμβούλου Σταγείρων – Ακάνθου

ΠΡΟΣ:

Το Δήμαρχο Σταγείρων-Ακάνθου κ. Μιχάλη Βλαχόπουλο
Την Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Όλγα Χατζηλίδου

ΘΕΜΑ: «Παραβιάσεις της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου και Ολυμπιάδας»

Ιερισσός, 26 Φεβρουαρίου 2008

Αξιότιμοι Κυρία Πρόεδρε, κύριε Δήμαρχε,

Στις 15 Οκτωβρίου κατέθεσα προσωπικά στον κ. Δήμαρχο ΑΙΤΗΣΗ-ΑΝΑΦΟΡΑ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ με το αυτό με την παρούσα θέμα. Με το 376/21.11.2007 την αποστείλατε στην ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ επειδή, όπως ενημερώσατε το Δ.Σ., «η ΑΝΑΦΟΡΑ του κ. Παπαγεωργίου είχε περιεχόμενο στο οποίο μόνο η Εταιρεία μπορεί να απαντήσει, αφού φυσικά ούτε εγώ ούτε άλλος στο Δήμο γνωρίζει όσα αναφέρει ο κ. Παπαγεωργίου».

Αλλά η ΑΝΑΦΟΡΑ μου κ. Δήμαρχε αναφέρεται αποκλειστικά σε Περιβαλλοντικούς Όρους τους οποίους οφείλει να τηρεί η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ κατά τη δραστηριοποίησή της στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου και Ολυμπιάδας που βρίσκονται μέσα στα Διοικητικά Όρια του Δήμου Σταγείρων-Ακάνθου. Οι όροι αυτοί αφορούν στην αποκατάσταση «βεβαιωθεισών» περιβαλλοντικών ζημιών από τις προηγούμενες εταιρείες και στην προστασία του περιβάλλοντος κατά τη δραστηριοποίηση της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ από τις 28 Ιανουαρίου 2004 στο Δήμο μας.

Δηλαδή κ. Δήμαρχε **θεωρείτε αυτονόητο** ότι η τήρηση της περιβαλλοντικής προστασίας και αποκατάστασης από τις μεταλλευτικές δραστηριότητες είναι αδύνατο να ελέγχεται από το Δήμο και μόνος αρμόδιος προς τούτο είναι η ίδια η ελεγχόμενη Εταιρεία!

Κυρία Πρόεδρε, κύριε Δήμαρχε:

- ≡ **Κατά το Ν.3463/2006 (Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας) άρθρο 75:**
 «Οι αρμοδιότητες των Δήμων αφορούν κυρίως τους τομείς:
 (β) Προστασία περιβάλλοντος στον οποίο περιλαμβάνεται ιδίως:
 1. Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

2. Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων.

3. Η λήψη μέτρων για την αποκατάσταση και ανάπλαση των περιοχών της περιφέρειας τους **κυρίως σε περιοχές όπου αναπτύσσεται εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου...**».

≡ **Κατά το άρθρο 79 κεφ. Α. του αυτού Νόμου:**

«Οι Δημοτικές Αρχές θέτουν κανόνες για την προστασία του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, των θαλασσών από πηγές ξηράς και των υπόγειων και επίγειων αποθεμάτων από τη ρύπανση».

≡ **Κατά το Σύνταγμα, άρθρο 24 παρ. 1:**

«Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος είναι υποχρέωση του Κράτους (άρα και των Δήμων) και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος (επομένως και οι Δήμοι) έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα».

Αυτά ως προς την **αρμοδιότητα και την υποχρέωση** Δημάρχου και Δ.Σ. για την περιβαλλοντική αποκατάσταση και προστασία της περιοχής του Δήμου Σταγείρων-Ακάνθου. Κατά την ορκομωσία μας ορκισθήκαμε «*να είμαστε πιστοί στην Πατρίδα, να υπακούωμε στο Σύνταγμα και τους Νόμους...*».

≡ **Κατά το Ν. 3463/2006, άρθρο 86 παρ.1**

«Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα τηρώντας τους Νόμους του Κράτους να αναφέρονται εγγράφως στις Αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το Νόμο».

≡ **Κατά το Ν. 2690/Α-45 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας» και κατά την Εγκύκλιο 10384/09.05.2001** του Υπ. Εσωτερικών με θέμα «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ» που κοινοποιήθηκε στο Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου από την κυρία Σταματία Κλαμούρη – Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ν. Χαλκιδικής, Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας – με την από 18.06.2001 επιστολή, ορίζεται ότι:

«Ο πολίτης δικαιούται να αναφέρεται εγγράφως στις Δημόσιες Υπηρεσίες, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα και να απαντούν αιτιολογημένα στα αιτήματά του (Ν. 1943/1999 άρθρο 5 και 2690/1999 άρθρο 4). **Όταν δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση του αιτήματος πρέπει να αναφέρουν τους συγκεκριμένους λόγους οι οποίοι δικαιολογούν την απόρριψή του. Να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των πολιτών το ταχύτερο δυνατόν και μέσα σε 60 μέρες το αργότερο**».

Εγώ, ως πολίτης και ως **Δημοτικός Σύμβουλος**, κατά το Σύνταγμα, τους Νόμους και τον όρκο μου, υπέβαλα έγγραφη ΑΙΤΗΣΗ-ΑΝΑΦΟΡΑ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ για σωρεία σοβαρών παραβάσεων των Περιβαλλοντικών Όρων και των αδειοδοτικών ΚΥΑ στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου και Ολυμπιάδας από την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ.

Εσείς, ο **Δήμαρχος και η Πρόεδρος του Δ.Σ.**, οφείλατε κατά το Σύνταγμα, τους Νόμους και τις ΚΥΑ:

1. Να είστε ενήμεροι για την τήρηση των Περιβαλλοντικών Όρων στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου και Ολυμπιάδας από την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ.
2. Να ενημερώνετε το Δημοτικό Συμβούλιο και τους Δημότες «για την εξέλιξη των εξορυκτικών εργασιών και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης του περιβάλλοντος».
3. Να απαντήσετε ως Δημοτική Αρχή στα έγγραφα που σας υπέβαλα.

Ο κατ' εξουσιοδότησή σας «αρμόδιος» να μου απαντήσει, Διευθυντής της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ κ. Στρατουδάκης, αντί απαντήσεως κοινοποίησε στο Δήμο το 824/11.12.2007 συναξάρι ύβρεων στρεφόμενων κατά του Δημοτικού Συμβούλου που είχε το θράσος να απευθυνθεί στη Δημοτική του Αρχή και κατά του Αγώνα κατοίκων κατά της μεταλλουργίας χρυσού και της εξόρυξης κάτω από τη Στρατονίκη.

Επειδή μέχρι σήμερα η μόνη απάντηση στην ΑΝΑΦΟΡΑ μου είναι το έγγραφο του κ. Στρατουδάκη.

Επειδή θεωρώ ότι ως χρηματοδότης του Δήμου η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ με την απόδοση ελάχιστου ποσού από όσα αποθησαυρίζει σε βάρος του, έχει de facto αποκτήσει από εσάς το προνόμιο της ανάμιξης στα του Δήμου

ΓΙΑ ΟΛΑ ΑΥΤΑ

Επανυποβάλλω την ΑΙΤΗΣΗ-ΑΝΑΦΟΡΑ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ μου προς το Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου για τους κάτωθι λόγους:

1. Για τεκμηρίωση της ημερομηνίας υποβολής της, ώστε εμπρόθεσμα κατά τους Νόμους να ασκήσω τα δικαιώματά μου.
2. Για να μου χορηγηθούν όλα τα αιτούμενα έγγραφα, σύμφωνα με όσα ορίζονται από το Ν. 2690/1999 Α-45 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας» άρθρο 5 παρ. 1 και 2, από το Σύνταγμα, άρθρο 10 παρ. 1.3, τη Σύμβαση του Aarhus 2005/370/ΕΚ και την Οδηγία 90/313/ΕΚ – ΕΕ.1990L.158/56 περί της ελεύθερης πληροφόρησης του κοινού για θέματα περιβάλλοντος.
3. Για την ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΛΟΓΩ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ κατά το Ν.3242/2004 άρθρα 6 και 7, το Ν. 3230/2004 άρθρο 11 παρ. 1.2 και τη ΔΙΣΚΠΟ/Φ17/ΟΙΚ/17170 (ΦΕΚ 1226 Β'/10.08.2004) σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης απάντησης του ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ μου από το Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου.
4. Για να ενεργήσω σε περίπτωση επαλήθευσης καταγγελομένων παραβιάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας κατά των υπευθύνων με πράξεις ή παραλείψεις τους, όπως το Σύνταγμα, οι Νόμοι και ο όρκος μου ορίζουν.

Με τιμή,
 Τόλης Παπαγεωργίου
 Δημοτικός Σύμβουλος

ΑΙΤΗΣΗ – ΑΝΑΦΟΡΑ – ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

**Του Τόλη Παπαγεωργίου
Δημοτικού Συμβούλου Σταγείρων – Ακάνθου**

ΠΡΟΣ:

Το Δήμαρχο Σταγείρων-Ακάνθου κ. Μιχάλη Βλαχόπουλο
Την Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Όλγα Χατζηλίδου

ΘΕΜΑ: «Παραβιάσεις της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου και Ολυμπιάδας»

Ιερισσός, 26 Φεβρουαρίου 2008

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ:

1. Αποσπάσματα από τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ / ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΤΗΣ Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ.
2. Αποσπάσματα από τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Λιθογόμωσης της Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ.
3. Αποσπάσματα από τη μελέτη της RACE (TVX, 1995).
4. Συμπεράσματα έρευνας του Προγράμματος e-Ecorisk της ΕΕ.
5. Έγγραφο του Δήμου Σταγείρων-Ακάνθου 376/21.11.2007
6. Έγγραφο της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ 824/11.12.2007
7. Έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ 3777/11.10.2004
8. Όλα τα υπόλοιπα έγγραφα ή μελέτες στα οποία αναφέρομαι έχουν κοινοποιηθεί στη στο Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου και τη ΝΑΧ από τις Υπηρεσίες έκδοσης τους, την TVX και την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ:

1. Υπουργείο Ανάπτυξης
Μεσογείων 119 ΤΚ 10192, Αθήνα
Υπ' όψιν κ. Σ. Καλαφάτη, Υφυπουργού Ανάπτυξης
2. Επιτροπή ΕΠΙΤΗΡΩ
Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65
Πυλαία ΤΚ 57001, Θεσ/νίκη
3. Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, Τομέας Β. Ελλάδος,
Αδριανουπόλεως 24,
ΤΚ 55133 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
4. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής
Διοικητήριο, ΤΚ 63100 Πολύγυρος
Υπ' όψιν κ. Δ. Μήτσιου, Πρόεδρο Νομαρχιακού Συμβουλίου
κ. Ι. Τζιτζιου, Αντινομάρχη
κ. Ι. Γιώργου, Αντινομάρχη

- κ. Δ. Τζηρίτη, Αντινομάρχη
 κ. Δ. Αριστοτελίδη, Αντινομάρχη
 κ. Α. Λαφαζάνη, Επικεφαλής Μειοψηφίας
 κ.κ. Νομαρχιακούς Συμβούλους
5. Επιθεώρηση Μεταλλείων Β. Ελλάδος
 Κουντουριώτη 6 & Φωκαίας
 ΤΚ 54625, Θεσσαλονίκη
  6. Δήμο Παναγίας
 Μεγάλη Παναγίας Χαλκιδικής ΤΚ 63076
  7. Δήμο Αρναίας
 Αρναία Χαλκιδικής ΤΚ 63074
  8. κ. Γ. Βαγιωνά, Βουλευτή Χαλκιδικής
 Αγ. Σοφίας 46, ΤΚ 54622
  9. κ. Α. Φλωρίνη, Βουλευτή Χαλκιδικής
 Απ. Μαμέλη 19Α, ΤΚ 63200 Ν. Μουδανιά Χαλκιδικής
  10. κ. Ι. Δριβελέγκα, Βουλευτή Χαλκιδικής
 Ιερισσός Χαλκιδικής, ΤΚ 63075
  11. Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο
 Κτίριο Υδραυλικής
 Ηρώων Πολυτεχνείου 5, ΤΚ 15780, Ζωγράφου
 Υπ'όψιν Επ. Καθ. κ. Κίμων Χατζημπίρου

Αξιότιμοι κυρία Πρόεδρε, κύριε Δήμαρχε,

Με την ΚΥΑ 443088/2005, την ΚΥΑ 45129/1999 όπως αυτή τροποποιήθηκε και παρατείνεται η ισχύς της **μέχρι την 31.12.2009**, την ΚΥΑ 143088/2005 και την απόφαση Δ8-Α/Φ7.49.13/16547/4496/07.09.2005 του Υφυπουργού Ανάπτυξης, αδειοδοτήθηκε η επαναλειτουργία της εξόρυξης κάτω από το δομημένο οικισμό της Στρατονίκης και η λειτουργία των Μεταλλευτικών Εγκαταστάσεων Στρατωνίου (ή ΜΕΣ).

Πλέον των ανωτέρω, η λειτουργία των ΜΕΣ οφείλει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της ΚΥΑ ΗΠ.24944/11592006 «Έγκριση γενικών προδιαγραφών για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων», σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. β της ΚΥΑ 13588/725/2006 «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΚ «για τα επικίνδυνα απόβλητα» του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκ. 1991. Αντικατάσταση της υπ'αριθμ. 19396/1546/1997 ΚΥΑ «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων (Β'604)».

Τη συμμόρφωση της λειτουργίας των Μεταλλευτικών Εγκαταστάσεων Στρατωνίου και Ολυμπιάδας (ΜΕΟ) με τις ανωτέρω ΚΥΑ που αφορούν **επικίνδυνα απόβλητα** εντέλλεται η Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας με το έγγραφο 10374/13.10.2006 προς την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ (ή ΕΧ). Περαιτέρω, το Πρόγραμμα e-Ecorisk της Ε.Ε και η ΕΠΙΤΗΡΩ τεκμηριώνουν ότι τα απόβλητα των Μεταλλείων Κασσάνδρας κατατάσσονται στα επικίνδυνα απόβλητα.

I. ΚΥΑ 45129/1999

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 45129/1999, κεφ. Δ' «ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ

ΑΝΤΙΡΡΥΠΑΝΣΗΣ Ή ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΘΟΥΝ Ή ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ» κατά προτεραιότητα από τον φορέα λειτουργίας του έργου είναι τα κατωτέρω:

Δ.1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Δ.1.2 α) και β) συνολικά

Δ.1.3

Δ.1.4

Δ.1.6

Δ.1.10

Δ.1.13

Δ.1.14

Δ.1.15

Δ.1.16

Δ.1.19

Δ.1.24

Δ.1.25

Δ.1.26

Δ.1.31

Δ.1.42

Δ.1.43

Δ.1.44

Δ.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ

Η παρ. Δ.2 επιβάλλει:

Δ.2.1

Δ.2.2

Δ.2.3

Δ.2.4

Δ.2.5

Δ.2.7

Δ.2.10

Δ.2.11

Δ.2.12

Δ.2.14

Δ.2.16

Δ.2.17

Δ.2.19

Δ.2.21

II. ΚΥΑ 143008/2005

A. ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Δ. ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Δ.Ι

Δ.ΙΙ

Δ.ΙΙΙ

Δ.ΙV Τα έργα προστασίας, διαχείρισης και αναβάθμισης του περιβάλλοντος ή τα αντίστοιχα μέτρα που αναφέρονται στην Απόφαση αυτή υφίστανται ή πρέπει να κατασκευασθούν ή να ληφθούν κατά προτεραιότητα από το φορέα λειτουργίας του έργου.

Δ.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Δ.1.1

Δ.1.2

Δ.1.3

Δ.1.5

Δ.1.12

Δ.1.13

Δ.1.16

Δ.1.17

Δ.1.19

Δ.1.23

Δ.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ

Δ.2.3

Z. ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ

Z.1 Οι προαναφερόμενοι όροι ισχύουν μέχρι την 31.12.2009 και με την προϋπόθεση ότι αυτοί θα τηρούνται με ακρίβεια.

Z.2

Z.3

Z.5

Z.6 Η μη τήρηση των όρων και περιορισμών της Απόφασης αυτής ή η καθ' υπέρβασή τους πραγματοποίηση έργων και δραστηριοτήτων με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, συνεπάγονται πέραν των κυρώσεων και άλλων διατάξεων της νομοθεσίας, την επιβολή στους υπεύθυνους των προβλεπόμενων από τις διατάξεις των άρθρων 28,29 και 30 του Ν.1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3010/02 (ΦΕΚ 91/Α/2002) και κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής του όρου Δ.2.11 υπέρ του Δημοσίου κατά ποσοστό ανάλογο με το βαθμό μη τήρησης των όρων της παρούσας.

ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/2006 ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟ ΜΑΥΡΩΝ ΠΕΤΡΩΝ

Η ανωτέρω ΚΥΑ αφορά στη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων.

Με την ΚΥΑ14312/1302/2000 «Συμπλήρωση και εξειδίκευση της υπ' αριθ. 113944/1944/1997 κοινής Υπουργικής Απόφασης Εθνικό Σχεδιασμό

διαχείρισης στερεών αποβλήτων», τα απόβλητα εμπλουτισμού των Μεταλλείων Κασσάνδρας χαρακτηρίζονται ρητώς ως μη επικίνδυνα.

Όπως όμως τεκμηριώνεται παρακάτω, τα μεταλλευτικά απόβλητα εμπλουτισμού των ΜΕΣ είναι επικίνδυνα και κατά συνέπεια ισχύει γι'αυτά η ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/2006. Συγκεκριμένα

1. Στην υπ.αριθμ. 1004/13.07.2006 «Έκθεση αποτελεσμάτων των πρώτων ελέγχων για την πρόοδο της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων των Μεταλλευτικών Εγκαταστάσεων Στρατωνίου σύμφωνα με τις ΚΥΑ 45129/1999 και 143088/2005» της ΕΠΙΤΗΡΩ, στον Πίνακα 4 «Μέσες συγκεντρώσεις επιλεγμένων στοιχείων στο αρχικό μετάλλευμα και τα προϊόντα επίπλευσης» αναγράφονται (σελ.8):

Μόλυβδος (Pb)	1.100%
Ψευδάργυρος (Zn)	1,805%
Σίδηρος (Fe)	25,260%
Κάδμιο (Cd)	0.018%
Αρσενικό (As)	2,560%
Χρυσός (Au)	4,125 γρ/τόνο
Αργυρος (Ag)	27 γρ/τόνο

Και στη σελ.6 αναφέρεται:

«Ειδικότερα οι μεγάλες ποσότητες μπάζων και σωρών σιδηροπυρίτη (περίπου 40.000 τόνοι) δυτικά του Δ.Δ. Στρατωνίου συνιστούν τραγικό και επικίνδυνο γεγονός ανεξέλεγκτης διάθεσης και κακοδιαχείρισης τοξικογενών αποβλήτων στο άμεσο περιβάλλον κατοικημένης περιοχής. Είναι φανερό ότι τα προηγούμενα χρόνια αλλά και στις μέρες μας συνεχόμενα επεισόδια όξινης απορροής (ισχυρά όξινα νερά Ph=2-3 με περιεκτικότητες σε Fe, Zn, As, Pb και θειικών αρκετά υψηλότερες από τα προβλεπόμενα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων) δημιουργούν συχνά φαινόμενα υπερχειλίσης ρυπασμένων νερών με ελεγχόμενη πορεία στην Καρβουνόσκαλα και ενδεχόμενη διαρροή προς κατοικημένες περιοχές».

Από τον πίνακα 4 και τα της σελ.6 τα απόβλητα χαρακτηρίζονται ως **επικίνδυνα απόβλητα**, σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι και το ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ της ΚΥΑ ΗΠ 24944/459/2006 σε εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 2 της αυτής ΚΥΑ.

2. Από το EU 5th Framework Program χρηματοδοτήθηκε το πρόγραμμα **e-Ecorisk**: «Regional Enterprise Network Decision-Support System for Environmental Risk and Disaster Management of Large-Scale Industrial Spills»

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 18 πανεπιστημιακά και ερευνητικά Ιδρύματα από έξι Ευρωπαϊκές χώρες (Αυστρία, Μ. Βρετανία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και Ελλάδα). Από την Ελλάδα συμμετείχαν το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης.

Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στην έρευνα φραγμάτων μεταλλευτικών αποβλήτων τα οποία κρίθηκαν ως επικίνδυνα για την πρόκληση μεγάλης έκτασης ρύπανσης με τοξικές ουσίες. Από την Ελλάδα επιλέχθηκαν τα φράγματα «Καρακόλι» των ΜΕΣ και «Ολυμπιάδα» των ΜΕΟ.

Η έρευνα διήρκεσε τέσσερα χρόνια. Τα αποτελέσματά της παρουσιάστηκαν στις 2 Μαρτίου στο Αμφιθέατρο της Διοίκησης του ΕΜΠ από τον υπεύθυνο του προγράμματος Cliff Banninger και τις επιστημονικές ομάδες των ΕΜΠ και ΑΠΘ.

Η οργάνωση ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (HELLENIC MINING WATCH) συμμετείχε στη διαδικασία ως ένας από τους **τελικούς χρήστες** (end user) του προγράμματος.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, τα απόβλητα του φράγματος «Καρακόλι» περιέχουν **μόλυβδο 10-15 φορές και αρσενικό 7-35 πάνω από τις οριακά αποδεκτές περιεκτικότητες ενώ το κάδμιο σε δυο δείγματα ήταν μεγαλύτερο από το όριο των 100 mg/kg**. Γενικά στα απόβλητα επισημαίνεται η παρουσία των τοξικών στοιχείων αρσενικό, κάδμιο, χρώμιο, χαλκός, υδράργυρος, νικέλιο, μόλυβδος και ψευδάργυρος.

Επί πλέον προσδιορίστηκε η χημική μορφή των στοιχείων για την μέτρηση των υδατοδιαλυτών μορφών τους που είναι οι **εξαιρετικά επικίνδυνες**. Βρέθηκε ότι το ποσοστό των εξαιρετικά επικίνδυνων αυτών μορφών είναι:

69,5% για τις ενώσεις του καδμίου
40,63% για τις ενώσεις του μολύβδου
100,00% για τις ενώσεις του αρσενικού (το αρσενικό έχει την υψηλότερη υδατοδιαλυτότητα από όλα τα βαρέα μέταλλα).

Με βάση τα ανωτέρω:

- ≡ Το φράγμα «Καρακόλι» χαρακτηρίζεται με βάση τα όρια που θέτει η EPA (US Environmental Protection Agency) ως **«υψηλής επικινδυνότητας»**.
- ≡ Επισημαίνεται ότι **«...σε περίπτωση αστοχίας του φράγματος το τοξικό περιεχόμενο θα διασκορπισθεί στο περιβάλλον της περιοχής. Τα βαρέα μέταλλα θα διασκορπισθούν και θα καταστούν έτσι επικίνδυνα»**. Επίσης **«...μακράς περιόδου κίνδυνος συναρτάται από την αποστράγγιση και τη διαλυτότητα των μετάλλων. Έτσι διάφορες τοξικές υδατοδιαλυτές μορφές μπορούν να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο ρύπανσης»**.
- ≡ Ως τελικό συμπέρασμα αναφέρεται η **«υψηλή τοξικότητα των αποβλήτων»**.

3. Με το έγγραφο 10374/13.10.2006, η Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας (Διεύθυνση Περιβάλλοντος) επικαλείται την ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και την ΚΥΑ 24944/1159/2006 «Έγκριση γενικών προδιαγραφών για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.Β της ΚΥΑ 13588/725/2006» και εντέλλεται στην ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ:

«Σύμφωνα με το άρθρο 12 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 η εταιρεία σας πρέπει να υποβάλλει έως τον Μάρτιο του 2007 ειδική μελέτη εξυγίανσης και αποκατάστασης του εν λόγω χώρου, το περιεχόμενο της οποίας προβλέπεται στο (β) σχετικό... Η διαχείριση των **επικινδύνων αποβλήτων** που παράγονται κατά τη λειτουργία του υφιστάμενου λατομείου (μεταλλείου) σας πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου 7 της αυτής ΚΥΑ».

4. Στο έγγραφο 2971/07.11.2006 της Επιθεώρησης Μεταλλείων Β. Ελλάδος (ΕΜΒΕ) προς την ΕΧ με θέμα «Αυτοψία στην περιοχή των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Ολυμπιάδας Ν. Χαλκιδικής», μεταξύ όλων όσων αναφέρονται περιλαμβάνεται το εξής:

«Οι Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ, της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής προς τις οποίες κοινοποιείται το παρόν, παρακαλούνται για τις δικές τους ενέργειες στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΥΠΕΧΩΔΕ, Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα διαχείρισης στερεών αποβλήτων) στην οποία κοινοποιείται το παρόν, παρακαλείται να επιληφθεί των θεμάτων αρμοδιότητας της όσον αφορά στο χαρακτηρισμό και διαχείριση των αποβλήτων του υπ'όψη χώρου απόθεσης και ειδικότερα σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οδηγίες 67/548/ΕΟΚ και 91/689/ΕΟΚ και στις Αποφάσεις 2000/532/ΕΚ και 2003/33/ΕΚ όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, λαμβανομένης υπ'όψιν και της Οδηγίας 2001/21/ΕΚ». Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω Αποφάσεις/Οδηγίες αφορούν τα **επικίνδυνα απόβλητα**.

Όπως προαναφέρθηκε, η χημική σύσταση των αποβλήτων εμπλουτισμού των **ΜΕΣ και ΜΕΟ** τα κατατάσσει αμφότερα στην κατηγορία των **επικινδύνων αποβλήτων**. Και η αναφορά στα απόβλητα των ΜΕΟ περιλαμβάνει και τα απόβλητα των ΜΕΣ.

5. Με το έγγραφο δ8-Α/Φ7.49.13/22971/5725/04.12.2006 , το Υπουργείο Ανάπτυξης εντέλλεται στην ΕΧ «να συμμορφωθεί προς τις εντολές της ΕΜΒΕ».
6. Την Παρασκευή 01.06.2007, η ΕΠΙΤΗΡΩ παρουσίασε στην Ιερισσό τα «Αποτελέσματα του 2^{ου} ελέγχου στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου». Σε αυτά περιλαμβάνονται μετρήσεις/ αναλύσεις σε μεγάλο αριθμό δειγμάτων, με τις οποίες αποδεικνύεται και τεκμηριώνεται αδιαμφισβήτητα και από την Ελέγχουσα Αρχή του όρου Ζ.5 της ΚΥΑ 143088/2005 ότι τα αδρομερή και λεπτομερή απόβλητα εμπλουτισμού κατατάσσονται στην κατηγορία των **επικινδύνων αποβλήτων**.

Η ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, Ο ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ-ΑΚΑΝΘΟΥ ΚΑΙ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΑ 45129/1999, 143088/2005 ΚΑΙ ΗΠ24944/1159/2006

A. Ως προς την ΚΥΑ 45129/1999, 29.01.1999

Μέχρι της έναρξης ισχύος του Ν. 3220/2004, την 28.01.2004, υπεύθυνη για την τήρηση των όρων της ΚΥΑ 45129/1999 είναι η TVX αρχικά και η TVX – KINROSS από τον Ιανουάριο του 2003 όταν απερρόφησε την TVX GOLD και τη θυγατρική της TVX HELLAS.

Κατά τον όρο **Δ.2.2 της ΚΥΑ 45129/1999**: «Τα αποτελέσματα να καταγράφονται σε ημερολόγια με αριθμημένες και σφραγισμένες σελίδες από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της **Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής...**».

Κατά τον όρο **Δ.2.19**: «Έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους να υποβάλλεται στα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Υγείας, **καθώς και στις Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Υγιεινής της ΝΑΧ** έκθεση με επεξεργασμένα στοιχεία των μετρήσεων/αναλύσεων ποιότητας περιβάλλοντος και εκπομπών και σε σύγκριση με τυχόν υφιστάμενες οριακές τιμές καθώς και τυχόν προτάσεις για βελτίωση των συστημάτων παρακολούθησης. Συγκεκριμένα τα στοιχεία να αφορούν τουλάχιστον:

- ≡ Ποιότητα της ατμόσφαιρας, των υδάτινων αποδεκτών (χείμαρροι, θάλασσα, υπόγεια ύδατα) και των εδαφών.
- ≡ **Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των στερεών αποβλήτων.**
- ≡ Εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων και υγρών βιομηχανικών αποβλήτων.
- ≡ Σχέδια και δράσεις για την **ορθολογική διαχείριση** των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων και των ομβρίων.
- ≡ Εξέλιξη των καθιζήσεων.
- ≡ Ενδεχόμενες υπερβάσεις των θεσμοθετημένων ορίων (ποιότητα αερίων και υγρών αποβλήτων, ποιότητα ατμόσφαιρας και υδάτινων αποδεκτών), καθώς και ημερομηνίες καταγραφής των υπερβάσεων, ενδεχόμενες αιτίες και τυχόν επανορθωτικά μέτρα».

Κατά τον όρο **Z1** «οι προαναφερόμενοι περιβαλλοντικοί όροι ισχύουν μέχρι την 31.12.2009 και **με την προϋπόθεση ότι αυτοί θα τηρούνται με ακρίβεια...**».

Κατά τον όρο **Z4** «η μη τήρηση των όρων και περιορισμών της Απόφασης αυτής ή η καθ'υπέρβαση τους πραγματοποίηση έργων και δραστηριοτήτων με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, συνεπάγονται πέραν των κυρώσεων και άλλων διατάξεων της Νομοθεσίας, την επιβολή στους υπευθύνους των προβλεπόμενων από τις διατάξεις των άρθρων **28, 29 και 30 του Ν. 165/1986**».

Με τη σύμβαση 22137/12.12.2003 της συμβολαιογράφου Αθηνών Ιωάννας Γαβριέλη-Αναγνωσταλάκη, έγινε **Εξώδικαστικός Συμβιβασμός** μεταξύ αφ'ενός του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ και αφ'ετέρου των εταιρειών TVX HELLAS και TVX GOLD, μετά από εξώδικη καταγγελία του Δημοσίου με την αυτή ημερομηνία 12.12.2003. Με αυτήν το ΕΔ προέβαλε αξιώσεις κατά της TVX:

«...για τις παραβάσεις της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος (διαπιστωθείσες ή μη) καθώς και την απαίτηση της Πολιτείας για τη συμμόρφωση και τήρηση από την εταιρεία των υποχρεώσεων της για την προστασία, συντήρηση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος των μεταλλείων και των εν γένει μεταλλευτικών και άλλων εγκαταστάσεων σύμφωνα με τη μεταλλευτική νομοθεσία και τις αντίστοιχες ΚΥΑ περιβαλλοντικών όρων, τις εγκρίσεις τεχνικών μελετών και λοιπές εν γένει διοικητικές πράξεις ή άδειες.

...Αντίστοιχως ή TVX HELLAS και η TVX GOLD είχαν και προέβαλαν τις αξιώσεις τους κατά του ΕΔ λόγω των εγγυητικών του δηλώσεων για την εξασφάλιση και χορήγηση στην εταιρεία όλων των απαιτούμενων για την ίδρυση και λειτουργία της μονάδας αυτής (μεταλλουργίας χρυσού) και για τη λειτουργία του μεταλλείου αδειών και εγκρίσεων και ιδίως τις αξιώσεις τους για τη θετική τους ζημία από την απώλεια των επενδυτικών τους κεφαλαίων που δαπανήθηκαν μέχρι σήμερα καθώς για τα διαφυγόντα κέρδη τους από τη μη υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων».

Σύμφωνα με την 1072/2003 (05.052003) ΔΗΛΩΣΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ της TVX HELLAS ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, τα εισαχθέντα επενδυτικά κεφάλαια ανέρχονται σε $78.000.000 + 218.000.000 = 296.000.000$ δολάρια ΗΠΑ ή **250.000.000 ευρώ** (κατά την ισοτιμία των δυο νομισμάτων το 2003).

Σύμφωνα με τις feasibility studies της TVX τα διαφυγόντα κέρδη κατά την πρώτη πενταετία λειτουργίας της μονάδας χρυσού υπερβαίνουν τα 150.000.000 ευρώ. Ήτοι η συνολική απαίτηση της TVX από το ΕΔ ανέρχεται στο ποσό των **400 εκατ. ευρώ**. Το αυτό ποσό των 400 εκατ. ευρώ απαίτησε το ΕΔ από την TVX. Και σύμφωνα με τον συμβιβασμό, το ποσό αυτό **αντιστοιχεί** στις υποχρεώσεις της TVX για «την προστασία και αποκατάσταση του περιβάλλοντος».

Σύμφωνα με τους προαναφερθέντες όρους Δ.2.2 και Δ.2.19 η **NAX και ο Δήμος Σταγείρων-Ακάνθου όφειλαν να είναι πλήρως ενήμεροι** για το σύνολο των «διαπιστωθεισών» παραβάσεων των οποίων **βεβαιώνεται με Νόμο** η διάπραξη από την TVX.

Σύμφωνα με τον όρο Δ.29 της ΚΥΑ 143088/2005 «η Εταιρεία υποχρεούται να ενημερώνει ανά εξάμηνο την κοινή γνώμη και τον οικείο Δήμο για την εξέλιξη της εξορυκτικής δραστηριότητας και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος».

Και με το άρθρο 79 κεφ. Α. παρ.1 του Νόμου 3463/2006: «Οι Δημοτικές Αρχές θέτουν κανόνες για την προστασία του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, των θαλασσών από πηγές ξηράς και των υπόγειων και επίγειων αποθεμάτων από τη ρύπανση».

Κατά τους όρους **Z1 και Z4** όφειλε η NAX πέραν των κυρώσεων και άλλων διατάξεων της νομοθεσίας να επιβάλλει στους υπευθύνους τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/1985» αφού, επιπλέον των ανωτέρω, τα κατά το άρθρο 26 του Ν. 1950/86 κλιμάκια ελέγχου ποιότητας

περιβάλλοντος της ΝΑΧ «διενεργούν αυτοψία σε εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι η λειτουργία τους υποβαθμίζει το περιβάλλον... συντάσσουν σχετική έκθεση και εισηγούνται τις επιβλητέες κυρώσεις».

Από του έτους 2000 με ειδική εντολή του τότε Νομάρχη κ. Β. Βασιλάκη η οποία παρατάθηκε από τον προηγούμενο Νομάρχη κ. Αρ. Λαφαζάνη, ορίσθηκε ειδικός επιβλέπων των δραστηριοτήτων της ΤΥΧ ο υπάλληλος της ΝΑΧ, περιβαλλοντολόγος του Τμήματος Περιβάλλοντος, κ. Ιωακείμ Κοτσερίδης ο οποίος συμμετέχει στην ΕΠΙΤΗΡΩ ως επιστημονικό μέλος εκ μέρους της ΝΑΧ.

Κατά την παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 1650/1986:

«Αν μια επιχείρηση ή δραστηριότητα προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος, επιβάλλεται προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας της μέχρις ότου ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτρέπεται η ρύπανση ή η υποβάθμιση... Η διακοπή επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Νομάρχη...». Άρση της διακοπής είναι δυνατή μετά την διαπίστωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες της νομαρχίας ότι έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτρέπεται η ρύπανση ή η υποβάθμιση». Αν όμως «η επιχείρηση ή η δραστηριότητα παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα υποδεικνυόμενα μέτρα ή αν η λήψη αποτελεσματικών μέτρων είναι ανέφικτη, μπορεί να επιβληθεί οριστική διακοπή της λειτουργίας της».

Κατά το Νόμο 3463/2006 άρθρο 75 «η προστασία του περιβάλλοντος και η λήψη μέτρων, κυρίως σε περιοχές όπου αναπτύσσεται εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου, είναι αρμοδιότητα της Δημοτικής Αρχής» και επομένως η **Δημοτική Αρχή** όφειλε να απαιτήσει από τη ΝΑΧ τα ανωτέρω.

Στο διάστημα 29.01.1999 έως 28.01.2004 **παραβιαζόταν το σύνολο των όρων του κεφ. Δ** που αναφέρονται αναλυτικά στην παρούσα αναφορά, ενώ ειδικά ορίζεται ότι «τα έργα προστασίας, διαχείρισης και αναβάθμισης του περιβάλλοντος ή τα αντίστοιχα μέτρα που αναφέρονται στην Απόφαση αυτή υφίστανται ή πρέπει να ληφθούν **κατά προτεραιότητα** από τον φορέα λειτουργίας του έργου».

Επισημαίνουμε όμως ιδιαίτερος τον όρο **Δ.2.14** ο οποίος **όφειλε να έχει εκπληρωθεί συνολικά**, λόγω συμπλήρωσης της οριζόμενης προθεσμίας των 5 ετών, **μέχρι την 28.01.2004**, λόγω της όμως ιδιαίτερης βαρύτητάς του καθ'όσον μάλιστα η ΜΠΕ των ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΩΝΙΟΥ (ΤΥΧ Δεκέμβριος 1997) που έλαβε θετική γνωμοδότηση από το Νομαρχιακό Συμβούλιο με την Απόφαση 01Α/315/1998, αναφέρεται ειδικά και αναλυτικά στα θέματα του (α) του όρου αυτού:

≡ ΜΠΕ σελ.7-13, 14, 15:

*«Τμήμα της παραλιακής ζώνης του Στρατωνίου, μήκους 900 μ. και πλάτους 125 μ. περίπου, και η παραλία στην περιοχή της εκβολής του ρέματος Καρβουνόσκαλα **συνίστανται κατά κύριο λόγο από τέλματα***

εμπλουτισμού ενώ μέρος των τελμάτων έχει εξαπλωθεί και στο θαλάσσιο πυθμένα του κόλπου της Ιερισσού.

Η ρύπανση της περιοχής στις παραλίες Στρατωνίου και Καρβουνόσκαλας αξιολογείται ως ιδιαίτερα υψηλή σε σύγκριση με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα ποιότητας των εδαφών. Το στοιχείο που παρουσιάζει την μεγαλύτερη υπέρβαση είναι το αρσενικό, με συγκεντρώσεις συστηματικά υπερδεκαπλάσιες των επιτρεπόμενων ορίων για βιομηχανικές περιοχές. Ακολουθούν ο μόλυβδος, ο ψευδάργυρος και το αντιμόνιο...

Οι επιπτώσεις από την απόρριψη των τελμάτων στην παραλία κρίνονται ως ισχυρά αρνητικές κυρίως λόγω των πολλαπλών δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που έχουν αναπτυχθεί στη συγκεκριμένη ζώνη, όπως πάρκο αναψυχής, παιδική χαρά, γήπεδα άθλησης κλπ. Η σημαντικότερη οδός πρόσληψης είναι η κατάποση ρυπασμένου εδάφους, **ιδιαίτερα για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας».**

≡ ΜΠΕ σελ.7-33, 34:

«Εκτιμάται ότι κατά την περίοδο 1927 έως 1983 περίπου **12 εκ. τόνοι τελμάτων εμπλουτισμού διατέθηκαν στη θαλάσσια περιοχή Στρατωνίου.** Ο όγκος των τελμάτων αυτών είναι της τάξης των 8 εκ. κ.μ. και έχουν εξαπλωθεί σε μία έκταση 40 τ.χλμ. – 70 τ.χλμ. στον κόλπο της Ιερισσού με πάχος 15 εκ. περίπου κατά μέσο όρο. Από τον συνολικό όγκο απόθεσης των 8 περίπου εκ. κ.μ. εκτιμάται ότι 500.000 κ.μ. έχουν αποτεθεί στην παραλία του Στρατωνίου και τις δυο άλλες μικρές παραλίες νότια του. Εκτιμάται ότι **η ποιότητα των θαλασσίων νερών επηρεάζεται δυσμενώς στην παραλιακή ζώνη** όπου τα ρυπασμένα ιζήματα ευρίσκονται υπό την επίδραση των κυμάτων και στην οποία επικρατούν αερόβιες συνθήκες».

(Πίνακας7.5)

≡ ΜΠΕ σελ. 8-5:

«Η αποκατάσταση της παραλιακής ζώνης συνιστά ένα κρίσιμο ζήτημα και σχετίζεται άμεσα με τη δυνατότητα εξυγίανσης του θαλάσσιου πυθμένα. Η συνολική απομάκρυνση των τελμάτων από τον κόλπο Ιερισσού δεν είναι πρακτικά εφικτή. Θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον είναι οικονομοτεχνικά εφικτό να εφαρμοσθούν ειδικά για την παραλιακή ζώνη του Στρατωνίου διάφορες εναλλακτικές μέθοδοι αποκατάστασης όπως π.χ.:

- Η απομάκρυνση του εδαφικού υλικού σε μεγάλο βάθος (3 μ.) από την παραλία και από τη ζώνη επιρροής των κυμάτων και αντικατάστασή του με υγιές υλικό.
- Σταθεροποίηση/δέσμευση του υποστρώματος με τσιμέντο και ασβέστη και αντικατάσταση του επάνω στρώματος με υγιές υλικό.
- Κατασκευή τοιχείου (τύπου κυματοθραύστη) κατά μήκος της παραλίας, απομάκρυνση υλικού από την παραλία και αποκατάσταση με υγιές υλικό».

≡ ΜΠΕ σελ. 8-12, 8.3.2 Μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος:

«Οι επιπτώσεις από τα τέλματα που διατέθηκαν στο παρελθόν στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή Στρατωνίου εκτιμώνται ως μη αναστρέψιμες».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 26 «Αλιεία» του Π.Δ. 20.08.1978 (ΦΕΚ 407Β'/25.04.1980):

«Απαγορεύεται γενικώς η αλιεία οποιουδήποτε αλιευτικού σκάφους στις εξής περιοχές: α) από εγκαταστάσεις της Εταιρείας ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ δυτικώς κατά μήκος της ακτής 1000 μ. μέχρι της θαλάσσιας περιοχής Κουρί και μέχρι αποστάσεως ενός (1) ναυτικού μιλίου».

Κατά το άρθρο 27:

«Απαγορεύεται η αλιεία οστρακοειδών και εχινοδέρμων καθ'ολην την διάρκεια του έτους στις ανωτέρω περιοχές οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως μολυσμένες».

Και κατά το άρθρο 33:

«Απαγορεύεται η κολύμβηση και η λήψη θαλασσίου λουτρού στη θαλάσσια περιοχή του όρμου Στρατωνίου, της οποίας τα ύδατα χαρακτηρίστηκαν μολυσμένα, και σε ακτίνα 1000 μ. από του σημείου εκβολής των εγκαταστάσεων εμπλουτισμού μεταλλευμάτων της Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων Μεταλλεία Κασσάνδρας».

Οι διατάξεις αυτές δεν έχουν τροποποιηθεί ή ανακληθεί μέχρι σήμερα και αναφέρονται στις «Απαγορεύσεις» που δημοσιεύει το Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας στο διαδίκτυο.

Δυο τινά έχουν συμβεί:

- a) Η TVX τήρησε τους προαναφερθέντες περιβαλλοντικούς όρους της ΚΥΑ 45129/1999 και τις λοιπές διατάξεις προστασίας του περιβάλλοντος και η ΝΑΧ και ο Δήμος Σταγείρων-Ακάνθου τηρούσαν ενήμεροι κατά τον όρο Δ.2.2 ή
- b) Η TVX δεν τους τήρησε και η ΝΑΧ και ο Δήμος ούτε ήταν ενήμεροι ούτε εφάρμοσαν τους όρους Ζ1 και Ζ4 της ΚΥΑ 45129/1999 και τα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/1986.

Στην περίπτωση (a) δεν υπήρξαν ποτέ ούτε «διαπιστωθείσες ή μη» παραβιάσεις που κυρώθηκαν με το Ν. 322/2004 και η TVX χάρισε στο Ελληνικό Δημόσιο τις νόμιμες και πλήρως τεκμηριωμένες απαιτήσεις της ύψους 400 εκατ. ευρώ.

Στην περίπτωση (b) η ΝΑΧ και ο Δήμος Σταγείρων-Ακάνθου παρανόμησαν κατάφορα και έγιναν συνένοχοι της TVX. Είναι λοιπόν υπόλογοι για τις περιβαλλοντικές ζημίες ύψους 400 εκατ. ευρώ που προκλήθηκαν από τις «διαπιστωθείσες ή μη» παραβάσεις, οπότε πρέπει να επέμβει ο κ. Εισαγγελέας, η Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας και τα αρμόδια Υπουργεία για τον καταλογισμό ευθυνών και κυρώσεων, όπως ορίζει ο Νόμος.

B. Ως προς τις ΚΥΑ 45129/1999, 143088/2005 και ΗΠ 24944/1159/2006 και την εφαρμογή τους στο διάστημα από 11.04.2005 έως και σήμερα:

Στο διάστημα 11.04.2005 έως και σήμερα η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε. (ΕΧ) δραστηριοποιείται στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου (ΜΕΣ) και οφείλει να τηρεί τις διατάξεις των ΚΥΑ 45129/1999, 143088/2005 και ΗΠ 24944/1159/2006 όπως έχει ήδη προαναφερθεί.

1. **Ως προς την ΚΥΑ 45129/1999:**
 Ισχύουν απολύτως όσα αναφέρονται στο κεφ. Ι. για την ΤΧΥ και το διάστημα έως τις 28.01.2004.
2. **Ως προς την ΚΥΑ 143088/2005:**
  - a) Με την ΚΥΑ 143088/2005 παρ. Ε, ορίζεται ότι «*Η τήρηση των Περιβαλλοντικών Όρων που τίθενται με την παρούσα Απόφαση βαρύνει την ΕΧ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 3220/2004*»
  - b) Ο Ν. 3220/2004 ορίζει ότι «*Για βλάβες του περιβάλλοντος ή ζημιές τρίτων οι οποίες επήλθαν ή τα γενεσιουργά τους αίτια ανάγονται σε χρόνο πριν από τη δημοσίευση του Νόμου που κυρώνει την παρούσα σύμβαση (28.01.2004), η Αγοράστρια δεν φέρει οποιαδήποτε ευθύνη*».
  - c) Επίσης «*Η Αγοράστρια δικαιούται να προβαίνει στις κατά νόμο προβλεπόμενες ενέργειες για την έκδοση νέων αδειών και εγκρίσεων για τα εν λόγω μεταλλεία συντάσσοντας και υποβάλλοντας τις αναγκαίες για το σκοπό αυτό μελέτες, εάν εκτιμά ότι αυτό είναι αναγκαίο*»! Και επίσης:
  - d) «*Δικαιούται να διενεργεί χωρίς νέες άδειες γεωτεχνικές και μεταλλευτικές έρευνες εντός των ορίων των μεταβιβαζόμενων παραχωρήσεων και μισθώσεων μεταλλείων (στο σύνολο των 317.000 στρεμμάτων), σύμφωνα με τις διατάξεις του Μεταλλευτικού Κώδικα και του ΚΜΛΕ*»!!!
 Αυτό σημαίνει ότι οπουδήποτε **εκτός ή και εντός των οικισμών, κατοικημένων περιοχών, δασών, ακτών** που περιλαμβάνονται στα 317.000 στρέμματα, η ΕΧ δικαιούται χωρίς Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων να διενεργεί γεωτρήσεις, επιφανειακές εκσκαφές, ανατινάξεις και κάθε εν γένει εργασία που μπορεί να καλυφθεί με τον χαρακτηρισμό «γεωτεχνική ή μεταλλευτική έρευνα». **Καταργείται έτσι de facto η Περιβαλλοντική Νομοθεσία!**

Τόσον ο Νομάρχης κ. Αστέριος Ζωγράφος όσον και ο Πρόεδρος του Ν. Συμβουλίου κ. Δημήτρης Μήτσιου είναι διακεκριμένοι νομικοί. Είναι επομένως αρμοδιότεροι εμού να γνωματεύσουν επί των κατωτέρω:

- e) Είναι δεδομένο ότι **το σύνολο σχεδόν** των Περιβαλλοντικών Όρων τους οποίους υποχρεούται να τηρήσει η ΕΧ από τις ΚΥΑ 45129/1999 και 143088/2005 αφορούν σε «*ζημιές του περιβάλλοντος που επήλθαν πριν από την 28.01.2004*»

- f) Κατά το (a) «Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων που τίθενται στην παρούσα βαρύνει την ΕΧ, **σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 3220/2004**».
- g) Με το (b) «Η ΕΧ δεν φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για βλάβες του περιβάλλοντος οι οποίες επήλθαν σε χρόνο προγενέστερο της 28.01.2004».
- h) Το σύνολο των Περιβαλλοντικών Όρων που τίθενται από την ΚΥΑ 45129/2005 και των περισσότερων Περιβαλλοντικών Όρων που τίθενται από την ΚΥΑ 143088/2005 αφορούν σε «έργα προστασίας, διαχείρισης και αναβάθμισης του περιβάλλοντος» από δραστηριότητες **προγενέστερες της 28.01.2004**.

Σύμφωνα επομένως με τα ανωτέρω, η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ **«δεν υποχρεούται να τηρήσει»** το σύνολο των Περιβαλλοντικών Όρων της ΚΥΑ 45129/2005 και των περισσότερων από τους Περιβαλλοντικούς Όρους της ΚΥΑ 143088/2005!!!

Αυτή είναι η δική μου νομική «προσέγγιση» του θέματος. Τόσον στον κ. Νομάρχη όσο και στον κ. Πρόεδρο του Ν.Σ. έχω επισημάνει αυτή την προσέγγισή μου από της δημοσίευσής του Ν. 3220/2004 και μετά την δημοσίευση της ΚΥΑ 14388/2005 που αδειοδότησε, μαζί με την Έγκριση της Τεχνικής Μελέτης, τη συνέχιση της εξόρυξης κάτω από τη Στρατονίκη.

Τότε όμως απευθυνόμουν απλά σε νομικούς, φίλους. Σήμερα απευθύνομαι στο Νομάρχη ο οποίος είναι **υπεύθυνος από το Νόμο** για τον έλεγχο της τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων και για την επιβολή των προβλεπόμενων από το Νόμο κυρώσεων στους παραβάτες. Υπεύθυνη όμως για την τήρηση των Περιβαλλοντικών Όρων, σύμφωνα με διατάξεις Νόμων που προανέφερα, είναι και η Δημοτική Αρχή Σταγείρων-Ακάνθου και φυσικά απευθύνομαι και προς αυτή.

Με τη Σύμβαση Εξωδικαστικού Συμβιβασμού του Ελληνικού Δημοσίου με την TVX (συμβόλαιο 22.137/12.12.2003 της συμβολαιογράφου Αθηνών Ιωάννας Γαβριέλλη- Αναγνωσταλάκη, κεφ. ΙΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΣΕΩΝ παρ. (β): **«το Ελληνικό δημόσιο αναλαμβάνει την υποχρέωση (!) με το νόμο που θα κυρώσει τη σύμβαση αυτή να άρει τις συνέπειες για την TVX HELLAS και τα μέλη των Διοικητικών της Συμβουλιών αντίστοιχα από κάθε διοικητική ή ποινική ευθύνη ή υποχρέωσή τους για τυχόν παραβάσεις της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος εν γένει ή απορρέουσα από τον Μεταλλευτικό Κώδικα, τον ΚΛΜΕ, τις ΚΥΑ Περιβαλλοντικών Όρων, τις Εγκρίσεις Τεχνικών Μελετών και τις λοιπές εν γένει διοικητικές πράξεις, εγκρίσεις ή άδειες...».** Σε εκτέλεση αυτού του όρου της σύμβασης, η υποχρέωση του Δημοσίου κυρώθηκε με διάταξη του Ν. 3220/2004.

Το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Χαλκιδικής (δικάζοντας κατ'έφεσιν) με την Απόφαση 1895/2004 κήρυξε την ως άνω διάταξη **«ανίσχυρη και μη εφαρμόσιμη ως αντισυνταγματική».**

Με τη Σύμβαση Μεταβίβασης των Μεταλλείων Κασσάνδρας από το Ελληνικό δημόσιο στην ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε. (συμβόλαιο 22.138/12.12/2003 της συμβολαιογράφου Αθηνών Ιωάννας Γαβριέλλη- Αναγνωσταλάκη), το Ελληνικό Δημόσιο **ανέλαβε αντίστοιχη «υποχρέωση»** και προς την Αγοράστρια ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ που κυρώθηκε επίσης με το Ν. 3220/2004 όπως αναλυτικά ήδη έχω αναφέρει στην παρούσα καταγγελία. Για πλείονες λόγους των διαλαμβανομένων στην ως άνω Απόφαση 1895/2004 και η διάταξη αυτή είναι «ανίσχυρη και μη εφαρμόσιμη ως αντισυνταγματική».

Πέραν όμως των περιβαλλοντικών Όρων των ΚΥΑ 45129/1999 και 142088/2005 τους οποίους – κατά την άποψή μου – η Εταιρεία δεν υποχρεούται να εφαρμόσει, όπως ανέλυσα ήδη, υπάρχουν Περιβαλλοντικοί Όροι της ΚΥΑ 143088/2005 τους οποίους **η ΕΧ υποχρεούται να εφαρμόσει απαρεγκλίτως**. Οι όροι αυτοί είναι:

A. ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

A.1. Επέκταση της εκμετάλλευσης του υπόγειου μεταλλείου Μαύρων Πετρών σε συνεχιζόμενη με τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις περιοχή **δυτικά του άξονα X=+25200 και έως τον άξονα X=+24925** (απόσταση αξόνων **μόλις 275 μ!**).

A.2. Τροποποίηση της μεθόδου εκμετάλλευσης η οποία θα είναι η μέθοδος εναλλασσόμενων κοπών και λιθογομώσεων κατά **ανερχόμενη φορά** υπό συνθήκες συνήθους διαστάσεων στοάς.

A.3. Τροποποίηση της τεχνικής εξόρυξης των πετρωμάτων με χρήση εξοπλισμού μηχανικής εκσκαφής τύπου σημειακής προσβολής και σημαντικό περιορισμό της χρήσης των εκρηκτικών υλών στην εκμετάλλευση. Κατά την απόφαση «Έγκριση Τεχνικής Μελέτης»: «η χρήση εκρηκτικών στην κάθε μορφή εξόρυξης εντός των ορίων του οικισμού Στρατονίκης και πέραν αυτών εκτός περιμετρικής ζώνης 100 μ. να περιορισθεί **κάτω από το 30% του συνολικού εξορυσσόμενου μεταλλεύματος σε μηνιαία βάση** και να πραγματοποιείται μόνον όταν δεν υπάρχει άλλος τρόπος εξόρυξης».

A.4. Όρυξη νέας στοάς προσπέλασης +220/+120 που θα λειτουργήσει και ως κύρια έξοδος αερισμού του μεταλλείου.

A.5. Κατασκευή και λειτουργία νέας μονάδας επεξεργασίας των νερών του μεταλλείου Μαύρων Πετρών δυναμικότητας 450 κ.μ./ώρα στην περιοχή των λιμνών τεμάτων Σεβαλιέ.

Δ.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Δ.1.1 ως η Α.2.

Δ.1.2 ως η Α.3.

Δ.1.5 Να εκτελεστούν οι κατάλληλες ερευνητικές εργασίες για τον εντοπισμό και καταγραφή πιθανών κενών ή άλλων ασυνεχειών που παρέμειναν από προγενέστερες παλαιές ή και αρχαίες εκμεταλλεύσεις προκειμένου να

ληφθούν μέτρα με τα οποία θα εξασφαλίζεται κατά το δυνατόν η μη περαιτέρω διατάραξη της επιφανείας σε μακροχρόνιο ορίζοντα. Τα αποτελέσματα της καταγραφής καθώς και η περιγραφή των μέτρων που ελήφθησαν ή θα ληφθούν να υποβληθούν στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ ένα (1) έτος μετά την έκδοση της παρούσας Απόφασης (μέχρι 11.04.2006).

Δ.1.12 Να καλυφθεί ασφαλιστικά το σύνολο των υφιστάμενων και μελλοντικών κατασκευών εντός της κλειστής πολυγωνικής γραμμής που καλύπτει την προβολή της εκμετάλλευσης στην επιφάνεια του εδάφους και περιμετρική ζώνη 1000 μ., κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης του μεταλλείου των Μαύρων Πετρών και για δέκα (10) έτη μετά την οριστική διακοπή της εκμετάλλευσης. Προς τούτο, σε χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την έδοση της παρούσας, να υλοποιηθεί με ευθύνη της εταιρείας από αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα λεπτομερής καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης των κατασκευών εντός της παραπάνω αναφερόμενης κλειστής πολυγωνικής γραμμής, τα οποία και να ασφαλιστούν.

Δ.1.16 Να κατασκευαστεί κεντρικό αντλιοστάσιο σε κατάλληλη θέση εντός της νέας στοάς προσπέλασης για τη διακριτή άντληση των νερών των σύγχρονων εκμεταλλεύσεων από τα επιβαρυμένα νερά των παλαιών.

Δ.1.17 Να εκπονηθεί από την εταιρεία λεπτομερής υδρογεωλογική μελέτη που θα καλύπτει περίοδο δώδεκα μηνών και θα ερευνά την εξέλιξη της υπόγειας υδροφορίας σε συνάρτηση με το χρόνο εκμετάλλευσης. Στην παραπάνω μελέτη να γίνει εκτίμηση της εξέλιξης του ρυθμού αποκατάστασης της υπόγειας υδροφορίας μετά τη λήξη της εκμετάλλευσης, καθώς και των επιπτώσεων στα παλαιά και νέα μεταλλευτικά έργα από την ανύψωση της στάθμης των υπογείων υδάτων μετά τη λήξη της εκμετάλλευσης. Επίσης, να μελετηθούν οι απαιτούμενες παρεμβάσεις για τη μείωση των επιπτώσεων στα υπόγεια ύδατα και εναλλακτικές λύσεις για την κάλυψη των αναγκών της περιοχής χωροχρονικά. Προς τούτο απαιτείται:

- ≡ Να υλοποιηθεί εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση της Απόφασης αυτής η όρυξη έξι (6) πιεζομετρικών γεωτρήσεων σε θέσεις οι οποίες θα επιλεγούν κατάλληλα.
- ≡ Στις ως άνω γεωτρήσεις να εγκατασταθούν αυτογραφικά όργανα συνεχούς μετρήσεως της στάθμης των υπογείων υδάτων, του pH, της αγωγιμότητάς τους και άλλων παραμέτρων.
- ≡ Να παρακολουθείται σε μηνιαία βάση η παροχή των πηγών «Στόλνα» και «Μπαρέκος».
- ≡ Να παρακολουθείται η ποιότητα των προς διάθεση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων. Σε συνεχή βάση να καταγράφονται η παροχή, το pH και η αγωγιμότητα. Με συχνότητα δυο φορές το μήνα να διενεργούνται μετρήσεις/αναλύσεις που να αφορούν τις συγκεντρώσεις των αιωρούμενων και διαλυμένων σωματιδίων και των ιχνοστοιχείων των αναφερομένων στον όρο Δ.2.7 της υπ'αρ. οικ. 45129/1999 ΚΥΑ.

Η παραπάνω αναφερόμενη υδρογεωλογική μελέτη να υποβληθεί προς αξιολόγηση στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ και του Υπ. Ανάπτυξης και του Υπ. Υγείας όταν είναι πιθανόν να επηρεάζεται ο υδροφόρος ορίζοντας που προορίζεται για ύδρευση, σε δεκαοκτώ (18) μήνες μετά την έκδοση της Απόφασης αυτής.

Δ.1.19 Η νέα μονάδα κατεργασίας νερών μεταλλείου δυναμικότητας 450 κ.μ./ώρα να κατασκευαστεί κατά προτεραιότητα και να κατεργάζεται μόνο τα νερά του μεταλλείου Μαύρων Πετρών, ενώ τα υπόλοιπα νερά μεταλλείου θα συλλέγονται, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις κατεργασίας νερών μεταλλείου που βρίσκονται στο Στρατώνι.

Δ. 1.22 Με την ολοκλήρωση της νέας στοάς προσπέλασης, αυτή να ενταχθεί στο νέο κύκλωμα αερισμού του μεταλλείου ως κύρια έξοδος αερισμού και να απομακρυνθεί ο υφιστάμενος ανεμιστήρας από την είσοδο της στοάς +360 που βρίσκεται πλησίον του οικισμού Στρατονίκης.

Δ.1.23 Να επικαιροποιηθεί με αναλυτικά στοιχεία και καταγραφές η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή των μεταλλείων Μαύρων Πετρών και Μαντέμ Λάκκου των ΜΕΣ και η επικαιροποιημένη μελέτη να υποβληθεί στην ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ δεκαοκτώ (18) μήνες μετά την έκδοση της παρούσας Απόφασης (μέχρι 14.10.2006)

Δ.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ

Δ.2.5 Να παρακολουθείται η ποιότητα των υπογείων νερών στην περιοχή των παρακείμενων νερών (Στρατονίκης, Στρατωνίου κ.λ.π.) με συχνότητα μια φορά το τρίμηνο.

Δ.2.8 Τα επεξεργασμένα στοιχεία των μετρήσεων/αναλύσεων των παραπάνω προγραμμάτων παρακολούθησης ποιότητας περιβάλλοντος να περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις που προβλέπονται στον όρο Δ.2.19 της ΚΥΑ 45129/1999.

Δ.2.9 Η εταιρεία υποχρεούται να ενημερώνει ανά εξάμηνο **την κοινή γνώμη και τον οικείο Δήμο** για την εξέλιξη της εξορυκτικής δραστηριότητας και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Οι Περιβαλλοντικοί Όροι που καταγράφονται ανωτέρω **παραβιάζονται από την ΕΧ στο συνολό τους**. Ειδικότερα:

A.1 Τα φουρνέλα κάτω από τα σπίτια της Στρατονίκης είναι ένα ασφαλές στοιχείο για τον με μεγάλη προσέγγιση προσδιορισμό της θέσης που πραγματοποιείται εξόρυξη. Στο επισυναπτόμενο διάγραμμα της Στρατονίκης, ο άξονας Χ=+24925 είναι το δυτικό όριο της εξόρυξης που αδειοδοτήθηκε. Από τον Ιανουάριο 2007 οι ανατινάξεις (φουρνέλα) προσδιορίζονται **δυτικότερα του άξονα αυτού**.

A.2. Στο δελτίο τύπου της 22ας Μαρτίου 2007της EUROPEAN GOLDFIELDS (65% της ΕΧ) ανακοινώνεται:

- ≡ Η παραγωγή από 400 τόνους/ημέρα ανέβηκε στους 900 τόνους/ημέρα το 2006.
- ≡ Η εξόρυξη γίνεται στα **ανώτερα επίπεδα** του κοιτάσματος.

- ≡ Μια ράμπα για πρόσβαση στα **ανώτερα τμήματα** του κοιτάσματος έχει αρχίσει.. Η υποδομή θα δώσει πρόσβαση σε νέα μέτωπα στα **υψηλότερα τμήματα** του κοιτάσματος για να διασφαλισθεί η αύξηση της παραγωγής το 2007.
- ≡ Η νέα στοά έφτασε σε μήκος περίπου 1100 μ. με πρόοδο περί τα 5 μ./ημέρα. Με συνολικό μήκος 187 μ. απαιτούνται χωρίς απρόοπτα 154 τουλάχιστον εργάσιμες μέρες ή 6 μήνες. Η στοά θα έχει τελειώσει **στο τέλος του 2007**.
- ≡ Κατά την ανακοίνωση της 22.3.2007: *«Η νέα στοά δεν είναι απαραίτητη για την εξόρυξη κατά τη διάρκεια του 2007».*
- ≡ Αφού η νέα στοά +220/+120 θα είναι στο τέρμα της στο χαμηλότερο επίπεδο του κοιτάσματος στο επίπεδο +120 στις αρχές του 2008, ο ΜΕΤΡΟΠΟΝΤΙΚΑΣ θα αρχίσει να εξορύσσει (!) από το επίπεδο +120, με την ανερχόμενη μέθοδο, για να φτάσει στα ανώτερα τμήματα του κοιτάσματος που θα συνεχίσουν να εξορύσσονται μέχρι τότε. Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι η εξόρυξη στα ανώτερα τμήματα του κοιτάσματος αποκλειστικά με ανατινάξεις θα συνεχίζεται μέχρι να εξορύξει ο ΜΕΤΡΟΠΟΝΤΙΚΑΣ **ανερχόμενος** όλο το υπόλοιπο κοίτασμα. **Δηλαδή μέχρι την εξόφληση του μεταλλείου «Μαύρες Πέτρες».**

Αυτό σημαίνει ότι τουλάχιστο **και όλο το 2007 η εξόρυξη θα γίνεται με ανατινάξεις στα ανώτερα επίπεδα του κοιτάσματος**. Κατά τη ΜΠΕ όμως όλη η διαδικασία της μηχανικής εξόρυξης επιβλήθηκε ακριβώς για την προστασία της Στρατονίκης.

Η TVX εξόρυξε από τον Ιανουάριο 2000 έως τον Ιανουάριο 2003 περί τις 900.000 τόνους (σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της). Συνολικά θα έχουν εξορυχθεί μέχρι το τέλος του 2007 στα ανώτερα επίπεδα του κοιτάσματος ποσότητα $900.000+470.000+300.000=1.470.000$ **τόνοι με ανατινάξεις**.

A.3. Όπως αναφέρθηκε στο (A.2) η μηχανική εκσκαφή θεσπίστηκε με την αδειοδότηση για να ελαττωθούν οι κίνδυνοι καθιζήσεων και η ψυχολογική πίεση των κατοίκων της Στρατονίκης από τα φουρνέλα. Αμφότεροι οι παράγοντες έχουν λόγο ύπαρξης στα **ανώτερα και πλησιέστερα στην επιφάνεια** τμήματα του κοιτάσματος. Το κοίτασμα που θα εξορυχθεί σύμφωνα με την Τεχνική Μελέτη αναπτύσσεται υψομετρικά μεταξύ των επιπέδων +120 έως +300.

Κατά την απόφαση «Έγκριση Τεχνικής Μελέτης»:

«Η χρήση εκρηκτικών στην κάθε μορφή εξόρυξης εντός των ορίων του οικισμού Στρατονίκης και πέραν αυτών εκτός περιμετρικής ζώνης 100 μ. να περιορισθεί κάτω από το 30% του συνολικού εξορυσσόμενου μεταλλεύματος σε μηνιαία βάση και να πραγματοποιείται μόνον όταν δεν υπάρχει άλλος τρόπος εξόρυξης».

Σύμφωνα με το ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ ΕΠΕΙΓΟΝ 3777/11.10.2004 έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ:

*«Για την αποφυγή προβλημάτων στον οικισμό Στρατονίκης **επιπροσθέτως** των όσων αναφέρονται στη ΜΠΕ σας γνωρίζουμε τα εξής:*

1. Πρέπει να ισχύσει με αυστηρότητα η δέσμευση που αναφέρεται στην παρ. 7.1.1 ότι η χρήση εκρηκτικών στην περιοχή εκμετάλλευσης θα περιορισθεί στις περιοχές όπου υπάρχουν προγενέστερες εκμεταλλεύσεις. Επειδή δεν είναι γνωστές οι θέσεις των προγενέστερων εκμεταλλεύσεων, σύμφωνα με τη ΜΠΕ η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ προγραμματίζει να πραγματοποιήσει τη χαρτογράφησή τους με κατάλληλες μεθόδους ακριβείας».

Στον χάρτη 4.1.2-1 ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ της ΜΠΕ της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ, προσδιορίζεται επακριβώς η περιοχή όπου υπάρχουν «οι εκμεταλλεύσεις της Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ. και της TVX HELLAS με τη μέθοδο των εναλασσόμενων κοπών και λιθογομώσεων», εντός της οποίας και μόνο με αυστηρότητα πρέπει να περιορισθεί η εξόρυξη με ανατινάξεις.

Επειδή εσείς κ. Δήμαρχε, κα. Πρόεδρε, πρέπει να είστε ενήμεροι για την πορεία των εξορύξεων, ζητώ να μου χορηγήσετε χάρτη που να περιέχει υψομετρικά και με προβολή στον οικισμό της Στρατονίκης τις εξορύξεις που πραγματοποίησε η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ μέχρι σήμερα.

Η συνολική εξόρυξη μέχρι το 2008 θα έχει γίνει στα ανώτερα επίπεδα με ανατινάξεις όπου η μηχανική εκσκαφή έχει, κατά την ΜΠΕ και την αδειοδότηση, λόγο δράσης αφού όλα τα υπόλοιπα δεδομένα είναι επαχθή για την εξορυκτική διαδικασία, την παραγωγή και κυρίως το κόστος. Πέραν από αυτό το γεγονός που αποδεικνύει ότι η μηχανική εκσκαφή είναι απάτη, η απάτη τεκμηριώνεται πλήρως από την περιγραφή της μηχανικής εκσκαφής στην ΜΠΕ και του μηχανήματος που υποτίθεται ότι θα την πραγματοποιήσει.

≡ ΜΠΕ σελ.5-29: Road Header AHM 105 – Κύρια χαρακτηριστικά, πίνακας 5.22.4-1 Τεχνικά χαρακτηριστικά του RH AHM 105:

≡ **Διαστάσεις RH:** Μήκος 18,90 μ. – ύψος 3,95 μ – πλάτος τράπεζας φόρτωσης 3,50 μ. κατ'ελάχιστον.
Με επιβεβλημένους από την αδειοδότηση ελεύθερους διαδρόμους ένθεν και ένθεν πλάτους 1,00 μ. **οι τελικές διαστάσεις του RH AHM 105 είναι: 18,90 X 5,50 X 3,95 μ.**

≡ **Κλίση εδάφους λειτουργίας** (ΜΠΕ σελ. 5-43):

«Η μέθοδος αυτή (ανερχόμενη μέθοδος διαδοχικών κοπών και λιθογομώσεων) **δεν είναι εφαρμόσιμη** στην εκμετάλλευση Μαύρων Πετρών λόγω αδυναμίας του επιλεγθέντος μηχανικού εξοπλισμού (RH AHM 105) να δουλέψει την κεφαλή σημειακής προσβολής υπό κλίση».

Και: «κλίση λειτουργίας σε μαλακό έδαφος +/-18% και σε σκληρό +/-5%».

Κατά την TVX (ΜΠΕ σχέδιο 5.2.3.4-22 σελ. 5-49) το σχήμα του κοιτάσματος είναι ακανόνιστο και αναπτύσσεται μεταξύ των επιπέδων +120 και +300 (H=180 μ.) με μέσο πλάτος 20 μ.

Η εξόρυξη που αδειοδοτήθηκε περιορίζεται μεταξύ των αξόνων X=25200 και X=24925, δηλαδή σε μήκος 275 μ. Η κλίση του υπό εξόρυξη κοιτάσματος είναι: **180:275~65%.**

- ≡ **Κλίση κοιτάσματος** – ΜΠΕ 5.2.2.5 (σελ.5-35) και 5.2.3.4 (σελ.5-46):
 «Λαμβάνοντας υπ'όψιν ότι το συνολικό μήκος του μηχανήματος που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί είναι κατ'ελάχιστον 12μ. (είναι 18 μ.!) συνάγεται ότι είναι δυνατή η διενέργεια της εκμετάλλευσης με όρυξη εγκαρσίων στοών στα τμήματα του κοιτάσματος όπου το πάχος του είναι σημαντικά μεγαλύτερο και κατ'ελάχιστο υπερβαίνει τα 30 μ.». **Αλλά το μέσο πάχος είναι μόλις 20μ.!**
- ≡ ΜΠΕ σελ.5-35: «Περιορισμένο εύρος συνθηκών αποδοτικής λειτουργίας – αυξημένο κόστος – διακοπές παραγωγικής διαδικασίας εξ'αιτίας μηχανικών προβλημάτων του εξοπλισμού και αγοράς μόνο ενός μηχανήματος λόγω υψηλού κόστους».
- ≡ ΜΠΕ 5.2.3.4: Προτεινόμενη μέθοδος (σελ.5-45):
 Η μηχανική εκσκαφή δεν είναι δυνατή:
  - a. Σε τμήματα του κοιτάσματος με πάχος λιγότερο από 30μ., με κλίση +/- 18% για μαλακό κοίτασμα και +/-5% για σκληρό.
  - b. Στα τμήματα του κοιτάσματος που έχουν γίνει και παλαιότερες εκμεταλλεύσεις.
  - c. Στα μεταβατικά τμήματα του κοιτάσματος και έργα προσπέλασης όπου δεν μπορεί να κινηθεί το RH.
  - d. Στις στοές του μετώπου και οπισθοχώρησης.
  - e. Όταν το RH έχει προβλήματα.
  - f. Στα τμήματα του κοιτάσματος που είναι σκληρά.
  - g. Η ανερχόμενη μέθοδος «θα υλοποιηθεί γενικώς **εφ'όσον καθίσταται αυτό δυνατό ή απαραίτητο**». Θα εφαρμοσθεί «σε επί μέρους τμήματα του κοιτάσματος όπου δεν υφίστανται ανυπέρβλητοι περιορισμοί (?)» και «όπου καθίσταται δυνατή η κίνηση του μηχανολογικού εξοπλισμού RH».
  - h. Σύμφωνα με το ΥΠΟΜΝΗΜΑ της ΕΧ (σελ.2) «το RH δεν εξορύσσει επειδή δεν έχει διανοιγεί η νέα στοά» ενώ κατά την ΕΠΙΤΗΡΩ (στοιχείο 3^ο) «Η μηχανική εκσκαφή δεν πραγματοποιείται διότι το μηχάνημα σημειακής κοπής (RH ή ΜΕΤΡΟΠΟΝΤΙΚΑΣ) έχει παραγγελθεί από την εταιρεία αλλά δεν παραδόθηκε ακόμα»!

Η μοναδική μέθοδος εξόρυξης του μικτού θειούχου κοιτάσματος των Μαύρων Πετρών που είναι δυνατή είναι οι ανατινάξεις. Το RH AHM 105 στις στοές των Μαύρων Πετρών είναι μια καθαρή **προσπάθεια εξαπάτησης των αφελών.** Και οι αρχές αδειοδότησης δεν συγκροτούνται από αφελείς. Αφελείς μας θεωρούν όλους τους κατοίκους της περιοχής, τόσο η εταιρεία όσο και οι Αρχές.

Δ.1.16 Δεν έχει πραγματοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος από όσα ορίζονται. Ούτε φυσικά έχει γίνει καμία εκτίμηση της «εξέλιξης του ρυθμού αποκατάστασης υπόγειας υδροφορίας μετά τη λήξη της εκμετάλλευσης», αφού ούτως ή άλλως και μετά τη λήξη της εκμετάλλευσης τα υπόγεια έργα θα εξακολουθήσουν ες αεί να μαστεύουν την επίγεια και υπόγεια υδροφορία της περιοχής.

Στην πηγή «Στόλνα» ανιχνεύθηκε πρόσφατα αρσενικό σε ποσότητα πολλαπλάσια του ανωτατου ορίου.

Δ.1.22 Δεν έχει ενταχθεί στο κύκλωμα αερισμού του μεταλλείου, αφού δεν έχει διανοιγεί.

Δ.1.32 Με τα έγγραφα 395/18.11.2005 και Α1025/15.03.2007 η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ υπέβαλε προς το ΥΠΕΧΩΔΕ, σε εφαρμογή του όρου Δ.1.3.2 της ΚΥΑ 143088/2005, την πρώτη και δεύτερη φάση αντιστοίχως της «Μελέτης Καταγραφής Κατάστασης Περιβάλλοντος της Περιοχής Μεταλλείων Κασσάνδρας».

Σύμφωνα με δήλωσή σας κ. Δήμαρχε, η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ παρέδωσε και σε εσάς αυτά τα στοιχεία. Το Δ.Σ. όμως και φυσικά και οι Δημότες τα αγνοούν συνολικά, επειδή εσείς επιλέξατε και εφαρμόζετε την πολιτική του "L'etat c'est moi": «Η Αρχή είμαι Εγώ».

Δ.2.5 Δεν έχουν τα κατά τον όρο Δ2.2 μας ΚΥΑ 45129/1999 στοιχεία του όρου αυτού στη ΝΑΧ και το Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου.

Δ.2.8 Ως ο όρος Δ.2.5.

Δ.2.9 Ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος της ΚΥΑ 143088/2005, η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ θυμήθηκε την υποχρέωσή της για ενημέρωση και απέστειλε στο Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου το έγγραφο 507/05.05.2006, στο οποίο αναφέρεται το εξής:

«Σύμφωνα με τον όρο Δ.29 μας ΚΥΑ 143088/2005 η Εταιρεία υποχρεούται να ενημερώνει ανά εξάμηνο την κοινή γνώμη και τον οικείο Δήμο για την εξέλιξη μας εξορυκτικής δραστηριότητας και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης μας ποιότητας του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο των παραπάνω, παρακαλούμε μας γνωστοποιήσετε με ποιόν τρόπο μπορεί να γίνεται η εν λόγω ενημέρωση, προκειμένου να είναι προγραμματισμένη και ουσιαστική».

Δύο χρόνια έχουν περάσει και δεν έχει γίνει **απολύτως καμία ενημέρωση** ούτε του Δήμου, ούτε φυσικά των Δημοτών. Είναι προφανές ότι με ένα και μοναδικό έγγραφο σε τρία χρόνια λειτουργίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Εταιρεία τηρεί το σχετικό όρο της ΚΥΑ και η κραυγαλέα αδιαφορία της Δημοτικής Αρχής δεν την απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις της.

A.4 Αναφερθήκαμε αναλυτικά στο (A.3).

A.5 Στο Δελτίο Τύπου της ΕΠΙΤΗΡΩ της 26.05.2006 αναφέρεται ότι «Δεν κατασκευάστηκε ακόμα η νέα μονάδα επεξεργασίας νερού. Έχει υποβληθεί η μελέτη κατασκευής». Καμία μελέτη δεν υπάρχει στην Πολεοδομία Αρναίας.

Επί πλέον στην ΚΥΑ 143088/2005 αναφέρεται ότι: «η προτεινόμενη δραστηριότητα συνιστά συνέχιση της υφιστάμενης χρήσης γης», δηλαδή δεν προβλέπεται η χωροθέτηση της μονάδας, και επίσης: «Η μονάδα κατεργασίας νερών μεταλλείου δυναμικότητας 450 κ.μ./ώρα να κατασκευαστεί κατά προτεραιότητα.» (όρος Δ.1.19).

Δ.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Δ.1.1 Ως η Α.2

Δ.1.2 ως η Α.3

Δ.1.5 Μέχρι την 11.4.2006 έπρεπε να έχει ενημερωθεί το ΥΠΕΧΩΔΕ, η ΝΑΧ και ο Δήμος Σταγείρων-Ακάνθου.

Δ.1.12

Η ΝΑΧ όφειλε να εφαρμόσει τα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/1986 πέραν των άλλων κυρώσεων που ορίζουν οι περιβαλλοντικές διατάξεις. Ή να βεβαιώσει ότι κατά τους ελέγχους που διενήργησε διεπίστωσε ότι η εταιρεία τηρεί το σύνολο των Περιβαλλοντικών Όρων της ΚΥΑ 143088/2005.

3. Ως προς την ΚΥΑ ΗΠ.24944/1159/2006 και την εφαρμογή της στο διάστημα 11.04.2005 έως και σήμερα στις ΜΕΣ

Αναφέρθηκα αναλυτικά και τεκμηρίωσα την ισχύ της ΚΥΑ ΗΠ.24944/1159/2006 για τις ΜΕΣ στο διάστημα 11.04.2005 έως σήμερα και για όσο διάστημα συνεχισθεί η λειτουργία των ΜΕΣ.

Ο χαρακτηρισμός των αποβλήτων εμπλουτισμού του μεταλλεύματος του κοιτάσματος «Μαύρες Πέτρες» και των κοιτασμάτων «Ολυμπιάδα» ως **επικινδύνων αποβλήτων** ανατρέπει δραματικά την μέχρι σήμερα νομοθετική και πρακτική αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής προστασίας στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου (ΜΕΣ) και Ολυμπιάδας (ΜΕΟ). Το θέμα αυτό παίρνει απρόβλεπτες διαστάσεις από τρία **μείζονα δεδομένα** των ΜΕΣ:

- ≡ Τη λιθογόμωση,
- ≡ Το φράγμα «Καρακόλι» και
- ≡ Την υπαίθρια απόθεση αποβλήτων.

Α. Λιθογόμωση:

Εφαρμόσθηκε στα Μεταλλεία Κασσάνδρας για πρώτη φορά στις ΜΕΟ το 1988 μετά από την έγκριση σχετικής ΜΠΕ και αναφέρεται αποκλειστικά σε λιθογόμωση με απόβλητα **του εργοστασίου Ολυμπιάδας.**

Αυτό έχει ειδική σημασία επειδή ο εμπλουτισμός αυτός έδινε τρία εμπορεύσιμα συμπυκνώματα: μολύβδου (PbS), ψευδαργύρου (ZnS₂) και χρυσούχου σιδηρο-αρσενοπυρίτη (FeAsS). Το αρσενικό As και το θείο S περιέχονται σε συντριπτική αναλογία στον σιδηρο-αρσενοπυρίτη ο οποίος **δεν κατέληγε στα απόβλητα** αφού ήταν εμπορεύσιμος (πίνακες 1 και 1^Α σελ.5 του επισυναπτόμενου(1)) όπου ενώ στο εξορυσσόμενο μέταλλευμα η περιεκτικότητα είναι:

Pb: 3,82%, S: 13,37%, As: 2,96%,

στα απόβλητα που χρησιμοποιούνταν στη λιθογόμωση του μεταλλείου Ολυμπιάδας είναι:

Pb: 0,13%, S:1,15%, As:0,53% και κάδμιο (Cd): 0%.

Σύμφωνα με την έκθεση της ΕΠΙΤΗΡΩ, Πίνακας 4, σελ.8 τα απόβλητα που χρησιμοποιούνται στη λιθογόμωση στο μεταλλείο Μαύρες Πέτρες περιέχουν:

Pb: 1,10%, As: 2,560%, Cd: 0,018%, ενώ **αποσιωπάται επιμελώς** το S: 14,00% και το κυάνιο (CN).

Αυτό συμβαίνει επειδή κατά τον εμπλουτισμό στις ΜΕΣ παράγονται ως εμπορεύσιμα τα συμπυκνώματα Pb και Zn ενώ ο σιδηρο-αρσενοπυρίτης **περιέχεται συνολικά στα απόβλητα** που χρησιμοποιούνται στη λιθογόμωση.

Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από την έκθεση του προγράμματος e-Ecorisk της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την οποία στα απόβλητα του φράγματος «Καρακόλι» που χρησιμοποιούνται στη λιθογόμωση, **ο μόλυβδος υπερβαίνει 15 φορές τα ανώτερα επιτρεπόμενα όρια, το αρσενικό τα υπερβαίνει 35 φορές ενώ το κάδμιο υπερβαίνει τα 100 mgr/kg.**

Το εξαιρετικά επικίνδυνο όμως είναι ότι, σύμφωνα με την e-Ecorisk (επισυναπτόμενο (4)) οι περιεχόμενες στα απόβλητα ενώσεις των στοιχείων Pb, Cd, Zn προσδιορίζονται ως υδατοδιαλυτές κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 60% και του As κατά 100% και χαρακτηρίζονται για αυτό το λόγο **υψηλής τοξικότητας** (high toxicity).

Σύμφωνα με τον **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ / ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ** της **Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ.** (σελ. 309, 310, 317, 318):

*«Όπως το CN (κυάνιο) έτσι και το As (αρσενικό) είναι ένα από τα πιο βλαπτικά στοιχεία που μπορεί να αποβληθούν είτε στο νερό είτε στην ατμόσφαιρα... Οι σιδηροπυρίτες-αρσενοπυρίτες που αποθηκεύονται σε υπαίθριες αποθήκες για μακροχρόνια παραμονή πρέπει απαραίτητα να προφυλάγονται από τη βροχή, τον ήλιο και τον αέρα διότι εκτός από τη ρύπανση της σκόνης, μπορεί να προκαλέσουν και **τοξική ρύπανση στους υδροφόρους ορίζοντες.***

*...Τα αρσενικούχα ιζήματα πρέπει να αποθηκεύονται σε αποθήκες **υδατοστεγανού πυθμένα**, πριν δε από την έναρξη της αποθήκευσης θα πρέπει ο στεγανός πυθμένας να καλύπτεται με στρώμα $\text{Ca}(\text{OH})_2$ (υδράσβεστος) πάχους 15-20 εκ. Με $\text{Ca}(\text{OH})_2$ θα πρέπει να καλύπτεται και το αρσενικούχο ιζήμα πριν αυτό σκεπαστεί με αδιαπέραστο στρώμα από αργιλόχωμα».*

... Ακόμα τα ιζήματα πρέπει κατά την αποθήκευσή τους να αναμιγνύονται με αρκετή ποσότητα υδρασβέστου ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος μείωσης της αλκαλικότητας. Οι αποθήκες αρσενικούχων ιζημάτων πρέπει να βρίσκονται μακριά από κατοικημένες περιοχές, από υδραγωγεία, αγωγούς μεταφοράς νερού και μη γειτνιάζουν με υδροφόρους ορίζοντες».

Στον ίδιο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ σελ. 78, πίνακας 10 στο κεφάλαιο του ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ αναφέρεται ότι χρησιμοποιούνται **72 κιλά κυανίου (CN) ανά 1000 τόνους μεταλλεύματος** και καταλήγουν συνολικά στο τέλμα και το νερό των τελμάτων.

Στη ΜΠΕ δε γίνεται καμία απολύτως αναφορά σε αυτό το γεγονός. Και στην Έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων το CN στα υγρά και στερεά απόβλητα είναι φάντασμα.

Στο κεφ. ΑΠΟΚΥΑΝΩΣΗ ΑΠΟΝΕΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (σελ.303) επισημαίνεται ότι:

«Λόγω της μεγάλης τοξικότητας των κυανιούχων απαγορεύεται να απορριφθούν κυανιούχα απόνερα σε φύση και αποδέκτες ή να αποθηκευθούν ελεύθερα σε σωρούς κυανιούχα απορρίμματα. Στην Ελλάδα τα ανώτατα επιτρεπτά όρια είναι 0,1 ppm στα απόνερα».

Η ανίχνευση του κυανίου είναι μια σύνθετη διαδικασία. Η αδιαμφισβήτητη παρουσία του σε συγκεντρώσεις 3 κιλών ανά ώρα λειτουργίας του εργοστασίου επίπλευσης και στη συνέχεια στα στερεά και υγρά απόβλητα εμπλουτισμού είναι **εκρηκτικά ρυπογόνα** για το περιβάλλον και τους υδροφόρους ορίζοντες.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 5.2.9.2-1 (ΜΠΕ σελ. 5-73): «Σε 619 τόνους πολφού λιθογόμωσης περιέχονται 470 τόνοι τελμάτων». Ήτοι σε 1000 τόνους λιθογόμωσης περιέχονται 759 τόνοι τελμάτων που περιέχουν **11.000 κιλά μολύβδου, 25.600 κιλά αρσενικού, 180 κιλά καδμίου και 140.000 κιλά θείου, σε ενώσεις υψηλής τοξικότητας και υδατοδιαλυτές**. Περιέχονται επίσης **56 κιλά κυανίου**, όπως προκύπτει από όσα αναγράφονται στον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ που ήδη αναφερθήκαμε.

Καμία υπηρεσία μέχρι σήμερα δεν έλεγξε το υλικό που χρησιμοποιήθηκε και συνεχίζει να χρησιμοποιείται στη λιθογόμωση στα μεταλλεία «Μαύρες Πέτρες» και «Μαντέμ Λάκκος» και μέχρι το 1996 στο μεταλλείο «Ολυμπιάδα».

Στη ΜΠΕ της εκμετάλλευσης του μεταλλείου Μαύρων Πετρών διαπραττεται μια **προσπάθεια εξαπάτησης** στο θέμα των τελμάτων (αποβλήτων) που χρησιμοποιούνται στη λιθογόμωση. Στο 5.2.9.2 σελ. 5-72 αναγράφονται ως αποτελέσματα της εκχυλισιμότητας (διαλυτότητας) για το μεταλλείο «Μαύρες Πέτρες» τα αποτελέσματα του μεταλλείου «Μαντέμ Λάκκος» της ΜΠΕ των ΜΕΣ του 1997!

Αλλά στη ΜΠΕ του μεταλλείου Μαύρων Πετρών παρατίθεται ο Πίνακας 5.2.11-2 (σελ. 5-76) για τη χημική σύσταση του κοιτάσματος «Μαντέμ Λάκκος» (εξόρυξη μέχρι το Δεκέμβριο 1999) και του κοιτάσματος «Μαύρες Πέτρες» (εξόρυξη από τον Ιανουάριο 2000 έως και σήμερα).

Στο **Μαντέμ Λάκκο** είναι As: 0,30%, χρυσός (Au): 1 γρ/τόνο.
Στις **Μαύρες Πέτρες** είναι As: 3,00%, Au: 4 γρ/τόνο.

Δηλαδή πρόκειται για **σιδηρο-αρσενοπυρίτη χρυσούχο, ανάλογο του κοιτάσματος της Ολυμπιάδας** στις Μαύρες Πέτρες.

Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι: **Η λιθογόμωση μετά τον Ιανουάριο 2000 γίνεται με απόβλητα υψηλής οξύτητας και εκχυλισιμότητας των ενώσεων των στοιχείων Pb, As, Cd και S και με περιεκτικότητα κυανίου (CN) για την οποία θα αναφερθούμε στη συνέχεια.**

Ποτέ δεν έγινε αναφορά στο γεγονός ότι η λιθογόμωση συντελείται **στον πυρήνα της υδροφορίας της ευρύτερης περιοχής των ΜΕΣ**. Με δεδομένο ότι η πλουτωνική προέλευση των πετρωμάτων της περιοχής, ο λαβύρινθος των υπόγειων μεταλλευτικών έργων και οι ανατινάξεις που πραγματοποιούνται επί δεκαετίες από την εξορυκτική δραστηριότητα έχουν ανοίξει διόδους κυκλοφορίας των νερών, το αρσενικό, το κυάνιο και οι υπόλοιπες υδατοδιαλυτές ενώσεις των τοξικών στοιχείων διαχέονται σε μεγάλες αποστάσεις. **Το φαινόμενο αυτό δεν έχει μέχρι σήμερα ερευνηθεί.** Οι ελεγκτικές υπηρεσίες του Δημοσίου δεν έχουν ασχοληθεί ποτέ ούτε με αυτό το πρόβλημα.

B. Το φράγμα «Καρακόλι»:

Ο όρος Δ.1.13 της ΚΥΑ 45129/1999 ορίζει:

«Να εκπονηθεί μελέτη θραύσης του συνόλου των φραγμάτων για σεισμούς πλημμύρες και αστοχίες με δαπάνη της εταιρείας, να αξιολογηθεί από έγκυρους εξειδικευμένους προς τούτο φορείς (π.χ. ΙΓΜΕ, ΔΕΗ) και να κατατεθεί ένα έτος μετά την έκδοση της Απόφασης αυτής στο Υπουργείο Ανάπτυξης...».

Το φράγμα «Καρακόλι» είναι κατασκευασμένο κατά την πλέον επικίνδυνη – και ελάχιστου κόστους – μέθοδο της **ανύψωσης προς τα ανάντι** (upstream dam), όπως και το φράγμα τελμάτων της Ολυμπιάδας.

Τόσον η μελέτη κατασκευής του, όσο και η μελέτη θράυσης του φράγματος «Καρακόλι» έπρεπε να έχουν υποβληθεί κατά τον όρο Δ.2.2 της ΚΥΑ 45129/1999 στη ΝΑΧ.

Αναφορά στο φράγμα Καρακόλι γίνεται στη Μελέτη «ΙΔΡΥΣΗ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑΣ ΧΡΥΣΟΥ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ» (RACE A.E., 1995 κατά ανάθεση της TVX), στο κεφ.5.1.2 (σελ.5-4):

*«Οι σωροί των αποβλήτων συγκρατώνται από ένα μεγάλο ύψους φράγμα (περίπου 35 μ.)». Από την TVX το φράγμα ανυψώθηκε σε τέσσερις φάσεις: το 1996, 1997 1998 και 1999 μέχρι τη στάθμη +239 με **ύψος φράγματος 44 μ.***

«Η εξωτερική επιφάνεια του φράγματος φαίνεται να είναι κατασκευασμένη από εξαχθέν άχρηστο μέταλλευμα. Η εσωτερική κατασκευή του φράγματος δεν είναι γνωστή. Οπτικές παρατηρήσεις συντείνουν στην παραδοχή ότι η κατασκευή του φράγματος, τουλάχιστον όσον αφορά στα τελευταία 7 μ. σε ύψος, αποτελείται από άχρηστο μέταλλευμα στην πλευρά κατόντι και

ακολουθείται από ένα εξωτερικό δακτύλιο αδρόκκων και λεπτόκοκκων απορριμμάτων επεξεργασίας (τελμάτων εμπλουτισμού) και μια δεξαμενή-πυρήνα στο κέντρο. Δεν είναι σαφές αν οι σωροί και η λιθορριπή αποτελούν επαρκώς διαβαθμισμένο φίλτρο για την αποφυγή της διαπίδυσης. Οι αδρόκοκκοι σωροί δεν εμφανίζονται συμπυκνωμένοι.

Υπερχείλιση του φράγματος έχει συμβεί στο παρελθόν. Αν επαναλαμβανόταν κάτι ανάλογο θα μπορούσε να οδηγήσει σε πολύ σοβαρά προβλήματα... Δεν έχουν βρεθεί στοιχεία που σήμερα να επιβεβαιώνουν την τοποθέτηση επένδυσης. Παρ'όλα αυτά η κορυφαία περιοχή που έχει χρησιμοποιηθεί πρόσφατα δεν φαίνεται να έχει αδιαπέραστη επένδυση η οποία να εμποδίζει τέτοια φαινόμενα διαπίδυσης.

Αποδεδειγμένα φαινόμενα διαπίδυσης παρατηρούνται στη νοτιοανατολική πλευρά που έχουμε ροή σε γειτονικό δρόμο».

Η μελέτη της RACE επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως μελέτη για το φράγμα μέχρι το 1995 και ότι το φράγμα έχει προφανή κίνδυνο αστοχίας, μέχρι το 1995 που το ύψος του ήταν 35 μ. Σήμερα με διαδοχικές ανυψώσεις «κατά τα ανάντι» το ύψος του φράγματος έχει φτάσει στα 44 μ. και οι αποθέσεις αποβλήτων από την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ υπερβαίνουν σε πολλές θέσεις τη στέψη έως και 10 μ.! Ο κίνδυνος αστοχίας του φράγματος **καθίσταται πλέον βεβαιότητα.**

Γ. Υπαίθρια απόθεση αποβλήτων:

Επισυνάπτονται οι φωτογραφίες στις οποίες απεικονίζεται ο υπαίθριος χώρος απόθεσης στη θέση Σεβαλιέ. Κατά τον όρο **Δ.1.4 της ΚΥΑ 45129/1999:**

«Να υλοποιηθεί άμεσα πρόγραμμα αποκατάστασης του χώρου απόθεσης στερεών αποβλήτων Σεβαλιέ, το οποίο να περιλαμβάνει όλα τα τμήματα όπου έχει δημιουργηθεί τελική κατάσταση, όπως τις αποθέσεις στείρων εξόρυξης, τελμάτων εμπλουτισμού, καθώς και βιομηχανικών απορριμμάτων και χρησιμοποιημένης ξυλείας. Οι εργασίες αποκατάστασης να περιλαμβάνουν κατά σειρά τουλάχιστον τα κάτωθι:

- ≡ Αποκατάσταση του φυσικού αναγλύφου και κατάλληλη διαμόρφωση του χώρου για την ομαλή απορροή των ομβρίων.
- ≡ Εξομάλυνση της επιφάνειας με στρώση από κατάλληλα εδραφικά υλικά.
- ≡ Κατασκευή συστήματος στεγάνωσης- τελικής επικάλυψης, ώστε να επιτυγχάνεται μέγιστη τιμή συντελεστή υδροπερατότητας του συστήματος στεγάνωσης 10^{-9} m/sec και ελάχιστη τιμή πάχους ισοδύναμης γεωλογικής στρώσης 5m.
- ≡ Κατασκευή συστήματος συλλογής και απομάκρυνσης επιφανειακών νερών στη ζώνη αποστράγγισης, το οποίο να μην προκαλεί βλάβες στο σύστημα στεγάνωσης.
- ≡ Διάστρωση του χώρου με κατάλληλη φυτική γη και φύτευση με αυτόχθονα είδη της περιοχής.

Για το σκοπό αυτό να εκπονηθεί ειδική τεχνική μελέτη εφαρμογής και να υποβληθεί στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ, ένα εξάμηνο μετά την έκδοση της Απόφασης αυτής. Η μελέτη να εξετάζει επίσης τη σταδιακή

αποκατάσταση του σημερινού ενεργού τμήματος διάθεσης της χρησιμοποιημένης ξυλείας και των βιομηχανικών απορριμμάτων».

Εννέα έτη μετά την ισχύ της ΚΥΑ 45129/1999 συνεχίζουν να αποτίθενται εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι αποβλήτων εμπλουτισμού κατ'επέκτασιν και καθ'ύψος στο χώρο Σεβαλιέ.

Σύμφωνα με την ΜΠΕ των ΜΕΣ (TVX, 1997) σελ. 1-21: Χώροι απόθεσης στείρων-τελμάτων:

«Η ποιότητα των υδάτων του Κοκκινόλακκα δέχεται ισχυρή αρνητική επιβάρυνση στα σημεία όπου το υδατόρευμα διέρχεται στην κατωφέρεια των χώρων αποθέσεως τελμάτων και στείρων, κυρίως της περιοχής Σεβαλιέ. Η επίπτωση αυτή είναι η σημαντικότερη και η ισχυρότερη επί της ποιότητας των υδάτων που απαντάται σε όλη την υπολεκάνη απορροής.

Οι γεωτεχνικές γεωτρήσεις που έχουν διενεργηθεί στην περιοχή των χώρων απόθεσης πιστοποιούν ότι:

- ≡ Τα γεωφράγματα των συγκεκριμένων χώρων έχουν κατασκευασθεί από μικτά υλικά (οξειδωμένα σείρα από επιφανειακή και υπόγεια εκμετάλλευση, τέλματα εμπλουτισμού κλπ.
- ≡ Ο πυθμένας των ίδιων χώρων **δεν είναι υδατοστεγής**.
- ≡ Ο υδροφόρος ορίζοντας (υπόγεια ύδατα) της περιοχής είναι σοβαρά επιβαρυνμένος σε βαρέα μέταλλα και θειικά μέσω του φαινομένου της όξινης απορροής.

Συμπεπώς κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες είναι βέβαιο ότι οι αποθέσεις αυτές αποτελούν σημαντική πηγή ρύπανσης, μέσω υπόγειων διηθήσεων από τον πυθμένα και στραγγισμάτων από τα γεωφράγματα.

Οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές και συνεχείς καθ'όλη τη διάρκεια του χρόνου, οξύνονται δε όπως είναι φυσικό, μετά από περιστατικά έντονων βροχοπτώσεων, οπότε τα νερά του Κοκκινόλακκα εμφανίζουν ιδιαίτερα υψηλές περιεκτικότητες σε Mn (μαγγάνιο) και Zn (ψευδάργυρο), ενώ κατά κανόνα γίνονται όξινα».

Η υπαίθρια σώρευση εκατοντάδων χιλιάδων τόνων υψηλής τοξικότητας αποβλήτων δημιουργεί μια εν δυνάμει πηγή παραγωγής όξινων νερών (pH~2,5) με βαρέα μέταλλα, τα οποία καταλήγουν στον Κοκκινόλακκα, μέσω αυτού ρυπαίνουν την υδροφορία της ευρύτερης λεκάνης του και καταλήγουν στον κόλπο Ιερισσού.

Με την ΚΥΑ14312/1302/2000 τα απόβλητα των Μεταλλείων Κασσάνδρας είχαν χαρακτηριστεί ως «μη επικίνδυνα». Το σύνολο των Περιβαλλοντικών Όρων της μέχρι σήμερα αδειοδότησης των ΜΕΣ δομήθηκε με αυτόν τον χαρακτηρισμό.

Ο χαρακτηρισμός «**επικίνδυνα απόβλητα**» επιβάλλει η συνολική διαχείριση των αποβλήτων εμπλουτισμού των ΜΕΣ και ΜΕΟ να είναι **σύμφωνη με τις διατάξεις των ΚΥΑ ΗΠ.13588/725/206 και 24944/1159/2006.**

Ειδικά κατά την ΚΥΑ ΗΠ.13588/725/2006, άρθρο 7. Α.Ια «Για τις εργασίες αποθήκευσης... απαιτείται Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 του Ν. 1650/1986...». Οι εγκρίσεις ΠΟ των ΚΥΑ 45129/1999 και 143088/2005 αναφέρονται σε διαχείριση **μη επικινδύνων αποβλήτων**.

Οι διατάξεις που διέπουν τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων και οι σχετικές οδηγίες για το αρσενικό και το κυάνιο του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ **παραβιάζονται συνολικά και συστηματικά μέχρι σήμερα**.

ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ

Με την ΚΥΑ 45132/1999 εγκρίθηκαν οι ΠΟ των ΜΕΟ.

Με την 589/1999 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου Επικρατείας **ανεστάλη η ισχύς της ανωτέρω ΚΥΑ**.

Με την 613/2002 της Ολομέλειας του ΣΤΕ ακυρώθηκε η 11005/18.09.2000 απόφαση του Γ.Γ ΥΠΕΧΩΔΕ «περί Εγκρίσεως Περιβαλλοντικών Όρων Μεταλλουργίας Χρυσού στις ΜΕΟ» **και η ΚΥΑ 45132/1999**. Με τις αποφάσεις αυτές επιβλήθηκε η συνέχιση της διακοπής λειτουργίας των ΜΕΟ οι οποίες ήταν ήδη εκτός λειτουργίας από το 1996 και καταργήθηκαν οι ειδικοί ΠΟ που θα ίσχυαν σε περίπτωση λειτουργίας τους σύμφωνα με την σχετική ΜΠΕ (ΤVΧ, 1997) που υποβλήθηκε στη Διεύθυνση ΕΑΡΘ/ΥΠΕΧΩΔΕ με τις ΕΑΡΘ 6920/97 και 69715/97 αιτήσεις της ΤVΧ.

Στις ΜΕΟ περιλαμβάνονται:

- ≡ Τα υπόγεια έργα.
- ≡ Η μονάδα διαχείρισης των βιομηχανικών υγρών αποβλήτων. Ως **βιομηχανικά υγρά απόβλητα** χαρακτηρίζονται τα νερά τα οποία αντλούνται από τα υπόγεια έργα των ΜΕΟ και τα νερά που στραγγίζουν από τα τέλματα, τους σωρούς των στείρων και το στοκ του συμπυκνώματος αρσενοπυρίτη.
- ≡ Το φράγμα τελμάτων.
- ≡ Οι σωροί των στείρων.
- ≡ Το στοκ του συμπυκνώματος αρσενοπυρίτη.
- ≡ Οι αλλαγές της κοίτης ρεμάτων.

Με το Ν. 3220/2004 οι ΜΕΟ περιήλθαν στην ΕΧ. Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, ισχύουν και για τις ΜΕΟ τα περί μη ευθύνης της εταιρείας για τις περιβαλλοντικές ζημιές που γίνονται μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 3220/2004 (38.01.2004) αλλά οφείλονται σε προγενέστερη αιτία. Δηλαδή **η ΕΧ είναι ανεύθυνη για το σύνολο των περιβαλλοντικών ζημιών** (διαπιστωμένων ή μη) στις ΜΕΟ που έχουν συμβεί μέχρι σήμερα και όσων τυχόν θα συμβούν. Ισχύει παράλληλα για την ΕΧ η Απόφαση 613/2002 της Ολομέλειας του ΣΤΕ με την οποία επιβάλλεται η διακοπή λειτουργίας των ΜΕΟ.

Είναι όμως μέχρι σήμερα ισχυρές οι διατάξεις του Ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» και οι λοιπές γενικές περί προστασίας του περιβάλλοντος και ασφάλειας των κατασκευών διατάξεις και η ΚΥΑ ΗΠ. 24944/1159/206 «Έγκριση γενικών προδιαγραφών για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων..»;

Η άντληση των νερών των υπόγειων έργων συνιστά συνέχιση λειτουργίας των υπογείων έργων των ΜΕΟ. Από τα υπόγεια έργα αντλούνται κατά μέσον όρο 1500 κ.μ./ώρα νερού. Το νερό αυτό απορρίπτεται άχρηστο στην κοίτη του ρέματος Μαυρόλακκας.

Σύμφωνα με τη ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΤΥΧ, Νοέμβριος 2000), παρ.4.2.4 (σελ. 4-11):

«Σε υπόγειες εκμεταλλεύσεις οι οποίες ευρίσκονται κάτω από τη στάθμη της θάλασσας, η οξειδωση των θειούχων και η παραγωγή όξινων νερών μπορεί να ανασταλεί πλήρως μετά την παύση των εργασιών, όταν αφεθούν τα νερά να πλημμυρίσουν τα υπόγεια έργα και δημιουργηθούν εκ νέου αναερόβιες συνθήκες».

Η διακοπή της άντλησης θα πλημμυρίσει τα υπόγεια έργα των ΜΕΟ και αφ'ενός θα αποκατασταθεί η υδατική ισορροπία στην ευρύτερη λεκάνη Ολυμπιάδας, αφ'ετέρου θα σταματήσουν οι οξειδωτικές δράσεις στο νερό, το οποίο με ορθή διαχείριση μπορεί να διατεθεί για εξυπηρέτηση υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών.

Η πλημμυρική βροχόπτωση του Οκτωβρίου 2006 επανέφερε δραματικά στην επικαιρότητα τον τεράστιο περιβαλλοντικό κίνδυνο που συνιστούν οι ΜΕΟ για την ευρύτερη περιοχή της Ολυμπιάδας και του Στρυμονικού κόλπου

- ≡ Το φράγμα έχει υποστεί ζημίες που σε συνδυασμό με το γεγονός ότι είναι κατασκευασμένο από απόβλητα εμπλουτισμού και με την ευτελέστερη και πλέον επικίνδυνη μέθοδο της ανύψωσης προς τα ανάντι (upstream dam), **καθιστούν την αστοχία του βέβαιη** σε περίπτωση νέων ισχυρών βροχοπτώσεων. Το φράγμα συγκρατεί περί τα **3 εκατ. τόνους τοξικών αποβλήτων**.
- ≡ Τα στείρα έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε αρσενικό (As), μόλυβδο (Pb) και άλλα βαρέα τοξικά μέταλλα. Η παρουσία θείου (S) σε υψηλές αναλογίες καθιστά βεβαιότητα τη δημιουργία του φαινομένου της όξινης απορροής.
- ≡ Στο στοκ των 270.000 τόνων περίπου συμπυκνώματος χρυσούχου αρσενοπυρίτη, η αναλογία αρσενικού είναι 12%, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Το Δεκέμβριο του 2007 κατατέθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο Σταγείρων-Ακάνθου φάκελος Μελέτης της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ για οριοθέτηση τμημάτων των ρεμάτων Μαυρόλακκας, Ξηρόλακκας και Μπασδέκη Λάκκος της Ολυμπιάδας. Τα τμήματα αυτά έχουν εκτραπεί από τη φυσική τους κοίτη για την κατασκευή του φράγματος τελμάτων και την απόθεση μεταλλευτικών

στείρων των Μεταλλευτικών Εγκαταστάσεων Ολυμπιάδας. Στη Μελέτη επισημαίνεται ότι:

«Στο τμήμα (800 μ.) του ρέματος που εξετάζεται, το ρέμα κινείται παράλληλα ή περίπου παράλληλα με το υπόβαθρο έδρασης του αναχώματος υφιστάμενης τεχνητής λίμνης (τελμάτων εμπλουτισμού). Στο τμήμα αυτό υπάρχουν θέσεις όπου το υπόβαθρο έχει διαβρωθεί λόγω της δράσης της ροής του ρέματος». (ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 1.4.1.1 σελ. 6-3.3.1 σελ. 37).

Όταν αμέσως μετά την πλημμύρα του Οκτωβρίου 2006, κατήγγειλα ότι «το φράγμα έχει διαβρωθεί», ο Δήμαρχος κ. Βλαχόπουλος, ο τότε Νομάρχης κ. Λαφαζάνης και η Εταιρεία με χαρακτήρισαν «αναξιόπιστο καταστροφολόγο». Σε **επί του φράγματος** ρεπορτάζ της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ TV, όταν υπέδειξα πώς ακριβώς είναι κατασκευασμένο το φράγμα και πού έχει διαβρωθεί, οι παρόντες Δημοτικός Σύμβουλος Σταγείρων-Ακάνθου κ. Λαμπράκης και οι Τεχνικοί της Εταιρείας κα. Γαζέα και κ. Παπαντώνης με λοιδώρησαν ως «άσχετο». Δεδομένου ότι μια νέα πλημμυρική βροχόπτωση ενδέχεται να προκαλέσει αστοχία του υποβάθρου και ρήξη του φράγματος, ερωτάται η ΝΑΧ και ο Δήμος Σταγείρων-Ακάνθου πώς αντιμετωπίζουν αυτήν την πιθανότητα.

Όπως έχω ήδη αναφέρει σχετικά, τα απόβλητα των ΜΕΟ είναι **επικίνδυνα και υψηλής τοξικότητας**. Οι ελεγκτικές Υπηρεσίες της ΝΑΧ προσπερνούν αδιάφορα και αυτή τη μείζονα παράμετρο επικινδυνής ρύπανσης του περιβάλλοντος και ειδικά της υδροφορίας.

Κύριε Δήμαρχε, όσα σας καταθέτω με την αναφορά μου τεκμηριώνονται με στοιχεία μερικά των οποίων περιλαμβάνονται σε αυτήν και πολλά τα οποία, λόγω του πλήθους και της έκτασης της ανάλυσής τους, δεν είναι δυνατό να συμπεριληφθούν. Είναι όμως πάντοτε στη διάθεσή σας.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΟΥ ΩΣ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ-ΑΚΑΝΘΟΥ

- ≡ Κατά την παρ. 1 του άρθρου 21 του Συντάγματος:
«Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτος και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα».
- ≡ Κατά το άρθρο 75 του Ν.3463/2006 (Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας);
*«Οι αρμοδιότητες των Δήμων αφορούν κυρίως τους τομείς:
...B. Προστασία περιβάλλοντος στον οποίο περιλαμβάνεται ιδίως:
...2. Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων και των εσωτερικών υδάτων και η καταπολέμηση της ρύπανσης της περιφέρειάς τους.
...8. Η λήψη μέτρων για την αποκατάσταση και ανάπτυξη των περιοχών της περιφέρειας τους κυρίως σε περιοχές όπου αναπτύσσεται εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου...».*

Σύμφωνα με:

1. Το Ν. 2690/1999, άρθρο 5 παρ.2:

«Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις Δημόσιες Υπηρεσίες και είναι σχετικά με την υπόθεσή του...».

2. **Την Οδηγία 90/313/ΕΟΚ** της 7^{ης} Ιουνίου 1990 κατά την οποία εξασφαλίζεται με το άρθρο 1:
«Η ελεύθερη πρόσβαση σε πληροφορίες για το περιβάλλον τις οποίες διαθέτουν οι δημόσιες αρχές και υπηρεσίες, καθώς και η ελεύθερη διάδοση αυτών των πληροφοριών».
3. **Την ΚΥΑ 143088/2005** όρος Δ.2.9:
«Η εταιρεία υποχρεούται να ενημερώνει ανά εξάμηνο την κοινή γνώμη και τον οικείο Δήμο για την εξέλιξη της εξορυκτικής δραστηριότητας και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος».

Λόγω προφανούς εννόμου συμφέροντός μου ως κατοίκου της περιοχής και ως Δημοτικού Συμβούλου Σταγείρων-Ακάνθου, εντός των διοικητικών ορίων του οποίου δραστηριοποιείται συνολικά η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ, **νομιμοποιούμαι/υποχρεούμαι** να ζητήσω από τη ΝΑΧ και από το Δήμο Σταγείρων-Ακάνθου:

1. Το σύνολο των αποτελεσμάτων των ελέγχων, αναλύσεων και μετρήσεων που έκανε η ΝΑΧ για την τήρηση ή μη:
α. Από την TVX HELLAS A.E. των Περιβαλλοντικών Όρων της ΚΥΑ 45129/1999 στο διάστημα Δεκέμβριος 1995 – Ιανουάριος 2004.
β. Από την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ των Περιβαλλοντικών Όρων των ΚΥΑ 45129/1999, 143088/2005 και ΗΠ. 24944/1159/2006 για το διάστημα 28 Ιανουαρίου 2004 έως σήμερα στις ΜΕΣ και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στις ΜΕΟ.
2. Στην περίπτωση **μη τήρησης** από την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ όρου ή όρων των ανωτέρω ΚΥΑ και περιβαλλοντικών νόμων:
α. Ποιους όρους δεν τήρησε και
β. Αν, πώς και πότε εφαρμόστηκαν από τη ΝΑΧ όλα όσα προβλέπονται από τους περιβαλλοντικούς νόμους και ΚΥΑ και ειδικά οι διατάξεις των άρθρων 28, 29 και 30 του Ν. 1650/1986.
3. Τις ενέργειες που έχετε κάνει ο Δήμαρχος και η Πρόεδρος του Δ.Σ. σχετικά με τα ανωτέρω.

Με τιμή,
Τόλης Παπαγεωργίου
Δημοτικός Σύμβουλος